

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Røros kommune

Arkivsak: 23/11
Møtedato/tid: 24.01.2023 kl. 14:00
Møtested: Storstuggu, møterom Kølfogden

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torill Bakken på telefon 90815168, eller e-post: torill.bakken@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 13.01.2023

Ole Jørgen Kjellmark (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torill Bakken
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør, virksomhetsleder barnevernstjenesten
og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/23	Godkjenning av protokoll i fra møte 22. november 2022
02/23	Orientering i fra barnevernstjenesten for Os, Røros og Holtålen
03/23	Prosjektplan for forvaltningsrevisjon om arbeidsmiljø og arbeidsgiverpolitikk
04/23	Kontrollutvalgets årsmelding for 2022
05/23	Referatsaker
06/23	Eventuelt
07/23	Godkjenning av dagens protokoll

Godkjenning av protokoll i fra møte 22. november 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

01/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/31 - 1

Forslag til vedtak

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 22.11.22 godkjennes.

Vedlegg

Protokoll 22. november 2022

Saksopplysninger

Protokollen ble sendt ut til medlemmene pr. e-post samme dag. Det ble foretatt et par korrigeringer av skrivefeil i den utsendte protokollen etter tilbakemelding i fra utvalget.

Røros kommune

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Storstuggu, møterom Kølfogden
Møtedato: Tirsdag 22. november 2022
Tid: Kl. 14:00 – 17:00
Saknr.: 35-43

Til stede på møtet:

Medlemmer:

Ole Jørgen Kjellmark - leder
John Helge Andersen - nestleder
Ruth Helen Haugen
Elin Tamnes

Forfall:

Thorleif Thorsen

Vara:

Signe Johanne Nordermoen

Andre:

Revisjon Midt-Norge SA:
Fra administrasjonen:

Wenche Holt - sak 39/22, via Teams
Kommunedirektør Kjersti F. Jensås, sak 37/22
Kommunalsjef Jan Roger Wold, sak 37/22
It-leder Rune Meli, sak 37/22
Varaordfører Christian Elgaaen
Torill Bakken

Fra politisk ledelse:
Fra Kontrollutvalg Fjell IKS:

Merknad:

Sak 39/22 ble behandlet før sak 38/22.

Røros, 22. november 2022
Kontrollutvalg Fjell IKS

Torill Bakken

Torill Bakken

Neste ordinære kontrollutvalgsmøte er tirsdag 24.01.23.

35/2022 Godkjenning av saksliste og innkalling

Sekretariatets forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste til møtet 22.11.22 godkjennes.

Behandling:

Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak:

Innkalling og saksliste til møtet 22.11.22 godkjennes.

36/2022 Godkjenning av protokoll fra møte 20.september 2022

Sekretariatets forslag til vedtak:

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 20.09.22 godkjennes.

Behandling:

Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak:

Den vedlagte møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 20.09.22 godkjennes.

37/2022 Orientering i fra administrasjonen – Innføring av helseplattformen

Sekretariatets forslag til vedtak:

Administrasjonens redegjørelse om Røros kommunes innføring av Helseplattformen tas til orientering.

Behandling:

Kommunedirektør, It-leder og kommunalsjef Jan Roger Wold var til stede under behandlingen.

Kommunedirektøren gikk igjennom en presentasjon som skulle besvare kontrollutvalgets spørsmål om innføring av Helseplattformen.

Hun svarte videre på spørsmål i fra utvalget. It-leder og kommunalsjef supplerte.

Presentasjonen sendes til utvalget sammen med protokollen og legges ut på hjemmesiden som vedlegg til saken.

Kontrollutvalgets vedtak:

Administrasjonens redegjørelse om Røros kommunes innføring av Helseplattformen tas til orientering.

38/2022 *Kontrollutvalgets årsplan og møteplan for 2023*

Sekretariatets forslag til vedtak:

Årsplan for 2023 godkjennes.

Ordinære møter i kontrollutvalget i 2023 fastsettes slik:

- Møtene starter kl. 14:00
- Møtestedet er fortrinnsvis på Storstuggu
- Møtedatoene er:
 - Tirsdag 24. januar
 - Tirsdag 14. mars
 - Tirsdag 9. mai
 - Tirsdag 5. september
 - Tirsdag 24. oktober
 - Tirsdag 12. desember

Årsplanen oversendes kommunestyret til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt med korrigeringer i årsplanen foretatt i møtet.

Kontrollutvalgets vedtak:

Årsplan for 2023 godkjennes.

Ordinære møter i kontrollutvalget i 2023 fastsettes slik:

- Møtene starter kl. 14:00
- Møtestedet er fortrinnsvis på Storstuggu
- Møtedatoene er:
 - Tirsdag 24. januar
 - Tirsdag 14. mars
 - Tirsdag 9. mai
 - Tirsdag 5. september
 - Tirsdag 24. oktober
 - Tirsdag 12. desember

Årsplanen oversendes kommunestyret til orientering.

39/2022 *Orientering om revisjonsstrategi og status regnskapsrevisjon for 2022*

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2022 og etterlevelseskontroll for 2023 til orientering.

Behandling:

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor deltok via Teams.

Hun presenterte revisjonsstrategien for regnskapsåret 2022. Kriterier for forenklet etterlevelskontroll for 2022 med risiko- og vesentlighetsvurdering ble også gjennomgått. Hun svarte på spørsmål i fra utvalget underveis. Begge presentasjonene legges ut på nettsiden som vedlegg til saken. Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2022 og etterlevelskontroll for 2023 til orientering.

40/2022 Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Abakus AS

Sekretariatets forslag til vedtak:

Abakus AS sin beskrivelse av selskapets tiltak gjennomført på bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapporten tas til orientering.

Behandling:

Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak:

Abakus AS sin beskrivelse av selskapets tiltak gjennomført på bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapporten tas til orientering.

41/2022 Orientering i fra sekretariatet – «Fra Kontrollutvalg Fjell IKS til Konsek Trøndelag IKS»

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sekretariatets presentasjon om endret sekretariatsordning tas til orientering

Behandling:

Sekretariatets forslag enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak:

Sekretariatets presentasjon om endret sekretariatsordning tas til orientering

42/2022 Orienteringssaker

Sekretariatets forslag til vedtak:

Sakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets vedtak:

Orienteringssak 1: Invitasjon til kontrollutvalgskonferansen 2023
Saken tas til orientering.

Orienteringssak 2: Tilsyn i fra Statsforvalteren
Saken tas til orientering.

Orienteringssak 3: Bernt svarer – Kommunestyret må selv vurdere om saken er godt nok opplyst:
Saken tas til orientering.

Orienteringssak 4: Prosjektplan – Arbeidsmiljø og sykefravær
Saken tas til orientering.

43/2022 Eventuelt

Kontrollutvalgets behandling:

Nestleder etterlyste sluttbehandling av en forvaltningsrevisjonsrapport gjennomført i 2016/2017, og behandlet i kommunestyret 10/17 den 16. februar 2017. Varaordfører orienterte om at kommunedirektøren jobber med saken. Sekretariatet følger opp saken.

Orientering i fra barnevernstjenesten for Os, Røros og Holtålen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

02/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/32 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen i fra barnevernstjenesten for Os, Røros og Holtålen til orientering.

Vedlegg

Notat om ny barnevernsreform

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har ansvar for at det blir ført kontroll med økonomiforvaltningen. I praksis betyr det at det er en kontroll med at forvaltninga er i samsvar med lover og forskrifter og kommunen sine egne reglement og vedtak.

Kontrollutvalget kan hos kommunen eller fylkeskommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. For kontrollutvalgets medlemmer og dets sekretariat gjelder forvaltningslovens alminnelige bestemmelser om taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13 mv.

Barnevernstjenesten er et samarbeid mellom kommunene Holtålen, Os og Røros.

Verts- og administrasjonskommune er Røros.

Det kommunale barnevernet er en samfunnskritisk tjeneste og må yte et nødvendig tilbud så langt det lar seg gjøre.

Barneverntjenesten leverer tjenester til barn/ unge i alderen 0-18 (opp til 25 år), og deres familier som oppholder seg, eller er bosatt i kommunen, og som av ulike grunner er i særlig behov for hjelp. Barneverntjenesten skal bidra til at barn gis forsvarlig omsorg og beskyttelse for å forebygge skadelig utvikling. Tjenestene skal leveres i tråd med de lover og forskrifter som regulerer barnevernets fagområder som; undersøkelser, hjelpetiltak, omsorgstiltak og ettervern. Barnevernet skal ha særlig fokus på å overholde lovens frister og krav, og har et særlig ansvar for å sikre at barn og foreldres rettigheter blir ivaretatt i alle deler av saksbehandlingen.

Den 1.januar 2022 trådte den nye barnevernsreformen i kraft noe som medførte økte oppgaver til kommunene som skal løses og finansieres.

Røros kontrollutvalg har bedt om en orientering fra administrasjonen om kommunens barneverntjeneste på møte 24. september.

Virksomhetsleder har bekreftet at hun stiller på møtet.

Os og Holtålen kontrollutvalg er invitert til å delta under orienteringen.

Konklusjon

Kontrollutvalget må på bakgrunn av det som legges frem vurdere om de tar saken til orientering eller om de ønsker andre alternativer.

NOTAT TIL SAK 2/23

Ny barnevernsreform/Oppvekstreformen

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen legger opp til at kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det overordnede målet med reformen er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov. Intensjonen med barnevernsreformen fra statens side er å gi kommunene incentiver og muligheter til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene best oppnås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Ny barnevernsreform stiller krav om årlig rapportering om barnevernet til kommunestyret. Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Det stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunenes styring av barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet. Det vil kreve mer personalressurser på fosterhjemsarbeid. Det må påregnes økte utgifter for den enkelte kommune.

De konkrete endringene ved reformen:

- 1) Fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem, og økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte hjelpetiltak, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akutttiltak. Med barnevernsreformen får kommunene økt finansieringsansvar for tiltak i barnevernet. Dette skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier.
- 2) Kommunene får økt ansvar for fosterhjem. Bufetats betalingsansvar for ordinære fosterhjem (refusjonsordningen) oppheves. I dag har Bufetat medfinansieringsansvar for fosterhjem. Kommunen betaler utgifter opp til en fastsatt sats, og det fosterhjemmet koster utover denne satsen kan de søke om refusjon for.
- 3) Kommunen får et helhetlig ansvar for oppfølging og veiledning av fosterhjemmet. Som følge av barnevernsreformen blir omsorgskommunens ansvar for oppfølging av fosterhjemmet presisert i loven. Innholdet i oppfølgingsansvaret følger av fosterhjemsforskriften. Fra 2022 vil kommunen ha ansvar for all veiledning og oppfølging etter at barnet har flyttet inn i fosterhjemmet. Bufetat skal ikke lenger tilby generell veiledning av fosterhjem. Dette ansvaret ivaretas i dag ved at Bufetat tilbyr gruppeveiledning til alle fosterhjem det første året etter at barnet har flyttet inn i fosterhjemmet.
- 4) Lovfestet kommunal plikt til alltid å søke etter fosterhjem i barnets familie og nære nettverk. Tidligere var dette hjemlet i fosterhjemsforskriften, men er nå flyttet fra forskrift til lov (lovfesting). Vurderingen skal kunne dokumenteres. Bufetat skal fortsatt ha ansvar for rekruttering av fosterhjem.
- 5) Samlet ansvar for valg og godkjenning av fosterhjem i én kommune (omsorgskommunen). I dag er det omsorgskommunen (der barnet bor fra før) som har ansvar for valg av fosterhjem, mens det er fosterhjemskommunen (det fosterhjemmet ligger) som har ansvaret for godkjenning av fosterhjemmet. Ansvaret er derfor ofte delt mellom to kommuner. Som følge av barnevernsreformen skal ansvaret for både valg og godkjenning av fosterhjem samles hos omsorgskommunen. Departementet vil revidere fosterhjemsforskriften med sikte på å gi mer utdypende bestemmelser om kommunens oppfølgings- og veiledningsansvar for fosterhjem. Bufetat skal fortsatt ha ansvar for at fosterhjem får grunnleggende opplæring. Refusjonsordningen avvikles som følge av reformen, og kommunen får fullt finansieringsansvar for ordinære fosterhjem. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet når reformen trer i kraft.

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon om arbeidsmiljø og arbeidsgiverpolitikk

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

03/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/33 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget godkjenner den framlagte prosjektplanen av forvaltningsprosjektet «Arbeidsmiljø i Røros kommune»

Vedlegg

Prosjektplan arbeidsmiljø

Saksopplysninger

Kontrollutvalget fattet den 20.09.22 følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område arbeidsmiljø og arbeidsgiverpolitikk i Røros kommune.
2. Timerammen på forvaltningsrevisjonen kan være på inntil 250 timer.
3. Revisor bes om å utarbeide prosjektplan til neste møte den 22.11.22, og det bes om at prosjektplanen er sekretariatet i hende innen den 11.11.2022.

Utvalget fikk i møte 22.11.22 orientering om at prosjektplanen var forsinket. Sekretariatet mottok planen 11.01.23.

For at den endelige rapporten skal være i samsvar med utvalgets forventninger, har revisjonen oversendt et forslag til en prosjektplan som beskriver rammer og innhold for hvordan forvaltningsrevisjonen gjennomføres. Kontrollutvalget inviteres nå til å gjøre en vurdering av om fremlagte prosjektplan svarer til kontrollutvalgets forventning.

Prosjektet legger opp til oppstart våren 2023 og med en ferdigstillelse innen 01.10.23.

Oppdragsansvarlig revisor er Merete M. Montero i tillegg til en prosjektmedarbeider og to forvaltningsrevisorer som danner styringsgruppen for prosjektet.

I den vedlagte prosjektplanen er det beskrevet avgrensinger, spørsmål som skal besvares, metode for innsamling av data og kilder til kriterier.

Til sist er det en uavhengighetserklæring for oppdragsansvarlig revisor som tilfredsstiller anbefalingene om uavhengighet.

Problemstillinger

Revisor har utarbeidet følgende problemstillinger:

Har Røros kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer:

- Formelle samarbeidsfora
 - Administrasjonsutvalg
 - Arbeidsmiljøutvalg

- Informasjon og drøfting med tillitsvalgte
- Verneombudsrollen
- Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler)
- Sykefraværets påvirkning på arbeidsmiljøet og arbeidsmiljøets påvirkning av sykefraværet

Avgrensning

Ut fra signal gitt i kontrollutvalgets bestillingssak, kan det være hensiktsmessig å gå i dybden innenfor sykehjemmene (institusjon) innenfor de fire siste temaene. Revisor foreslår derfor å undersøke hvordan kommunen overordnet sett ivaretar de ulike punktene. Deretter ønsker revisor å gå i dybden innenfor institusjonstjenesten med tanke på de fire siste kulepunktene.

Videre foreslår revisor å undersøke problemstillingen opp mot sykefravær og hvordan formelle samarbeidsfora, tillitsvalgte, verneombud og nærmeste leder blir involvert i dette arbeidet. Kulepunktene som er satt opp er viktige med tanke på forebygging i arbeidet med et godt arbeidsmiljø og sykefravær.

Det siste kulepunktet vil besvares beskrivende.

Revisor avgrenser problemstillingen mot ytringsklima og varsling. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon i 2019 innenfor disse temaene.

Videre avgrenser revisor problemstillingen mot å gå i dybden innenfor barnehage, av ressursmessige hensyn.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å godkjenne forslaget til prosjektplan.

Det er opp til kontrollutvalget å vurdere om prosjektplanen er dekkende for utvalgets forventninger, og planen legges fram for utvalget for gjennomgang og diskusjon.

Oppdragsansvarlig revisor og er til stede under behandlingen for å gi utvalget utfyllende informasjon om prosjektet, og svare på spørsmål fra utvalget.

Røros kommune

Januar 2023

FR1234

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	• Har Røros kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer: ○ Formelle samarbeidsfora ▪ Administrasjonsutvalg ▪ Arbeidsmiljøutvalg ○ Informasjon og drøfting med tillitsvalgte ○ Verneombudsrollen ○ Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler) ○ Sykefraværets påvirkning på arbeidsmiljøet og arbeidsmiljøets påvirkning av sykefraværet
Kilder til kriterier	• KommuneLOven • ArbeidsmiljøLOven • Hovedavtalen (KS 01.01.2020-31.12.2021)
Metode	Aktuelle metoder: Dokumentgjennomgang Intervju Ved økt timeressurs kan vi i tillegg gjennomføre: Spørreskjemaundersøkelse Observasjon
Tidsplan	• Inntil 250 timer • Levering innen 01.10.2023
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Merete M. Montero, merete.montero@revisjonmidtnorge.no

	Prosjektmedarbeider: Mette Sandvik Styringsgruppe: • Anna Ølnes • Arve Gausen Eventuelt ekstern bistand
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Røros kommune	Kommunedirektør Kjersti Forbord Jensås eller den som kommunedirektøren delegerer

2 MANDAT

I dette kapitlet vil bestillingen bli utdypet og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgått.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Røros kommune bestilte forvaltningsrevisjon i sak 28/22. Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område arbeidsmiljø og arbeidsgiverpolitikk i Røros kommune. Timerammen på forvaltningsrevisjonen kan være på inntil 250 timer.

Revisor var til stede i kontrollutvalget, og har notert at kontrollutvalget var opptatt høyt sykefravær og turnover innenfor sykehjem og barnehager.

I plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024 er arbeidsgiverpolitikk og arbeidsmiljø satt opp som tema for forvaltningsrevisjon.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

2.2.1 Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven kapittel 4 beskriver arbeidsgivers ansvar for å sikre et «fullt forsvarlig arbeidsmiljø».

Videre er det regler i kapittel 2 som omhandler arbeidsgivers og arbeidstakers plikter. Blant annet skal arbeidstaker medvirke ved utforming, gjennomføring og oppfølging av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, samt medvirke til gjennomføring av iverksatte tiltak for å «skape et godt og sikkert arbeidsmiljø».

I arbeidsmiljølovens kapittel 6 er verneombudets rolle regulert. Verneombudet skal ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet, og skal tas med på råd under planlegging og gjennomføring av tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet.

Informasjon og drøfting er regulert i kapittel 8. arbeidsgiver skal informere om og drøfte spørsmål av betydning for arbeidstakernes arbeidsforhold med arbeidstakernes tillitsvalgte.

2.2.2 Hovedavtalen

KS sin hovedavtale gjelder for Røros kommune. Tillitsvalgtordningen er regulert i Hovedavtalen. Det er gjennom ordningen med tillitsvalgte at de ansattes medbestemmelse ivaretas. Formålet med tillitsvalgtordningen er å skape rasjonelle, hensiktsmessige og velfungerende medbestemmelsesordninger som sikrer at de tillitsvalgte får ta del i

beslutningsprosesser som kan få konsekvenser for de ansatte. Hovedavtalen regulerer både rettigheter og plikter for arbeidsgiver og arbeidstaker som omhandler informasjon og medvirkning.

2.2.3 Utvalg

Partssammensatte utvalg

Partssammensatte utvalg er regulert i kommuneloven § 5-11. Det står følgende i første ledd:

I alle kommuner og fylkeskommuner skal det opprettes ett eller flere partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg) for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen eller fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis minst 3/4 av de ansatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger.

Partssammensatt utvalg er i kommuneloven § 5-2 listet opp under «andre kommunale organer». I § 5-2 tredje ledd står det at «For øvrig gjelder de samme bestemmelsene som for folkevalgte organer etter § 5-1». Det fremgår av kommuneloven § 5-13 at folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet, tidsperioden som organet er opprettet for og eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet. I Hovedavtalen del B § 4 femte ledd står det om partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg) at «Reglement for utvalget(ene) fastsettes av kommunen/fylkeskommunen». Ordlyden i kml. § 5-2 tredje ledd, og det som står i Hovedavtalen om reglement for partssammensatt utvalg. Revisor tolker ordlyden til at det bør utarbeides et eget lokalt reglement for partssammensatte utvalg.

Regler for hvordan saksbehandlingen skal foregå er fastsatt i kommuneloven kapittel 11. Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for folkevalgte organer og andre kommunale organer hvis ikke annet er bestemt i lov, jf. kml. § 11-1. Kapitlet inneholder blant annet regler knyttet til innkalling og saksliste, møter, føring av møtebok, avstemninger mv

Det partssammensatte utvalget i Røros kommune kalles administrasjonsutvalget, og er sammensatt av formannskapet med to representanter fra de ansatte i tillegg.

Arbeidsmiljøutvalg

Røros kommune har plikt til å ha arbeidsmiljøutvalg. Arbeidsmiljøutvalg er regulert i arbeidsmiljøloven kapittel 7. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal være representert med like mange representanter. Dersom virksomheten har bedriftshelsetjeneste, skal den være representert i utvalget.

Et arbeidsmiljøutvalg skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten. Det er regulert hvilke saker arbeidsmiljøutvalget skal behandle. Utvalget skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet i virksomheten, og følge nøye med på utviklingen av arbeidsmiljøet.

2.2.4 Sykefravær

Arbeidsgiver har ansvar for å forebygge sykefravær og følge opp sykmeldte. Statistikk fra NAV viser at hovedårsaken til legemeldt sykefravær er muskel- og skjelettlidelser og lettere psykiske lidelser. Arbeidsgiver må forholde seg til statistikk fra NAV når det gjelder årsaker til sykefravær, og har ikke anledning til å ta kontakt med en arbeidstakers lege for å diskutere forhold knyttet til en arbeidstakers helse uten arbeidstakers samtykke. Dette er et forhold mellom arbeidstaker, lege og NAV.

Arbeidstilsynet har definert helsefremmende arbeidsplass slik:

«å ha fokus på hvordan en kan organisere arbeidet og skape et arbeidsmiljø og en samværskultur som gir god helse og utvikling for alle tilsatte.¹»

Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon (FAFO) utarbeidet i 2013 rapporten «**Saman om**» sykefravær og oppsummerte kunnskapsgrunnlaget fra program for lokale utviklingsprosjekter. Oppsummert tilsier rapporten at:

... fraværs- og nærværsarbeid er en kontinuerlig prosess som man aldri kan slippe taket i og som må være godt forankret på alle nivåer i organisasjonen. Det finnes heller ingen beste praksis eller en oppskrift for hvordan redusere fraværet eller øke nærværet. Forskningen viser at de som lykkes best med dette arbeidet tar utgangspunkt i skreddersydde lokale løsninger, de er opptatt av forankring og de involverer medarbeiderne og de tillitsvalgte/verneombud i arbeidet. Et godt sykefraværs- og nærværsarbeid krever i tillegg kunnskap og ressurser.

¹ <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/helsefremmande-arbeidsplassar/>

Ifølge årsmeldingen for 2021 har det vært stigende sykefravær innenfor helse og omsorg.

Figur 1. Oversikt over fravær innenfor helse og omsorg 2019-2021

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	2,32 %	6,47 %	8,79 %
Årlig sykefravær 2020	3,01 %	6,14 %	9,14 %
Årlig sykefravær 2021	2,72 %	8,54 %	11,26 %

Kilde: Røros kommune årsmelding 2021

Følgende forklarer sykefraværet innenfor helse og omsorg:

2021 har vært et krevende år på grunn av pandemien. Vi kan se en økning på sykefravær totalt sett i helse og omsorg. Også blant virksomheter som tidligere har hatt et lavt sykefravær. Men med de strenge smittevernstiltakene og fokus på hygiene i de ulike enhetene, har vi hatt mindre sykdom hos ansatte generelt sett. Ansatte har vært mindre syke enn tidligere, noe som er et resultat av de strenge smittevernreglene. De har også vært forsiktig med å gå på jobb når de har hatt influensa- eller luftveissymptomer. Ansatte har vært rask til å teste seg for covid-19 og vært i karantene til svar på test foreligger, noe som forklarer et høyere korttidsfravær. Etter 2 år med pandemi er en også bekymret rundt slitasje på våre ansatte. I tillegg til normal drift, har de ansatte også håndtert de ulike oppgavene som er knyttet opp mot pandemiarbeid. Dette har resultert i at de ansatte over lang tid har måtte håndtere flere oppgaver enn normalt.

Gjennom året 2020 har det vært jobbet systematisk med arbeidsmiljøet blant ledere og ansatte ved Gjøsvika sykehjem. Fysiske samlinger har blitt noe utsatt på grunn av pandemien, men digitale arbeidsmøter er gjennomført systematisk. Til tross for at pandemien har begrenset mulighetene til å samles fysisk, har ansatte og ledere vært med på å skape en god arbeidsplass som de er stolte av.

Tillitsskapende arbeid fortsetter for fullt i 2022, med fokus på trivselstiltak og andre tiltak som er viktig for å forebygge sykefravær. Et godt arbeidsmiljø gir lavere sykefravær.

3 PROSJEKTDESIGN

I kapittel 3 vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene i prosjektet. Revisjonskriteriene vil bli gjennomgått og metode for innsamling av data vil bli beskrevet.

3.1 Avgrensing

Ut fra signal gitt i kontrollutvalgets bestillingssak, kan det være hensiktsmessig å gå i dybden innenfor sykehjemmene (institusjon) innenfor de fire siste temaene. Revisor foreslår derfor å undersøke hvordan kommunen overordnet sett ivaretar de ulike punktene. Deretter ønsker revisor å gå i dybden innenfor institusjonstjenesten med tanke på de fire siste kulepunktene.

Videre foreslår revisor å undersøke problemstillingen opp mot sykefravær og hvordan formelle samarbeidsfora, tillitsvalgte, verneombud og nærmeste leder blir involvert i dette arbeidet. Kulepunktene som er satt opp er viktige med tanke på forebygging i arbeidet med et godt arbeidsmiljø og sykefravær.

Det siste kulepunktet vil besvares beskrivende.

Revisor avgrenser problemstillingen mot ytringsklima og varsling. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon i 2019 innenfor disse temaene.

Videre avgrenser revisor problemstillingen mot å gå i dybden innenfor barnehage, av ressursmessige hensyn.

3.2 Problemstillinger

- Har Røros kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer:
 - Formelle samarbeidsfora
 - Administrasjonsutvalg
 - Arbeidsmiljøutvalg
 - Informasjon og drøfting med tillitsvalgte
 - Verneombudsrollen
 - Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler)
 - Sykefraværets påvirkning på arbeidsmiljøet og arbeidsmiljøets påvirkning av sykefraværet (beskrivende)

3.3 Kilder til kriterier

Revisor vil utlede kriterier fra blant annet følgende kilder:

- KommuneLOVEN
- ArbeidsmiljøLOVEN

- Internkontrollforskriften
- Hovedavtalen (KS 01.01.2022-31.12.2023)

3.4 Metoder for innsamling av data

For å undersøke problemstillingen er det aktuelt å undersøke hvilke rutiner og retningslinjer som foreligger for å sørge for et forsvarlig arbeidsmiljø.

Revisor vil gjennomgå møteinnkallinger og referat fra formelle samarbeidsfora og eventuelle vernerunder, for å undersøke hvilke temaer som blir tatt opp og om utfordringer blir fulgt opp. Det vil også kunne gi oss et innblikk i hvordan informasjons- og drøftingsplikten blir ivaretatt. Det kan være aktuelt å delta som observatør i utvalgsmøter.

Revisor vil gjennomføre intervju med ledere med personalansvar, plasstillitsvalgte og plassvalgte verneombud ved sykehjemmene. Det kan også være aktuelt å intervju hovedtillitsvalgt for de største fagforeningene ved sykehjemmene og hovedverneombudet. De vil kunne gi oss informasjon om alle punktene i problemstillingen. Videre kan det være aktuelt å gjennomføre intervju med bedriftshelsetjenesten.

Videre kan det være aktuelt å sende ut spørreundersøkelse til fast ansatte ved sykehjemmene om deres inntrykk av hvilke faktorer som fører til sykefravær og oppleves som belastende i sin arbeidshverdag.

I vedtaket fra kontrollutvalget ble det satt av inntil 250 timer til forvaltningsrevisjonen. Revisor ser at dette kan være noe knapt, og vil tilpasse metodebruk etter tilgjengelig timeressurs. Revisor ønsker gjerne å utvide timeressursen til inntil 350 timer. Da vil vi kunne gå i mer i dybden gjennom flere intervju, gjennomføre spørreundersøkelse og observasjon.

Varaordfører orienterte i bestillingssaken om at kommunens arbeidsgiverstrategi etter planen skal legges frem for kommunestyret i juni 2023. Leveringstidspunkt er satt til høsten 2023 for å kunne inkludere denne i forvaltningsrevisjonen.

Trondheim 10.01.23

Merete M. Montero

Oppdragsansvarlig revisor

Dette dokumentet er elektronisk signert

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Prosjekt nr: FR1234	Kommune: Røros kommune
------------------------	------------------------

Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Arbeidsmiljø
--

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA</i>
Medlem i styrende Organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.</i>
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.</i>
Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Trondheim 04.01.2023

Merete M. Montero
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Uavhengighet MMM

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Montero, Merete Myklebust	BANKID	2023-01-04 09:35

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Kontrollutvalgets årsmelding for 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

04/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&14

Arkivsaknr 23/34 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsmelding 2022 og legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2022 til orientering.

Vedlegg

Årsmelding for 2022

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Røros kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i utvalget i 2022. Kontrollutvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av utsendt administrativt forslag, samt eventuelle egne innspill i møtet den 24.01.2023.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan og skal forestå den løpende kontrollen med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året, men for å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet, utarbeider kontrollutvalget sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret til orientering.

Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen.

Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet, formålet er å bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret til orientering.

RØROS KOMMUNE

Årsmelding for kontrollutvalgets virksomhet 2022

BEHANDLET I KONTROLLUTVALGETS MØTE 24. JANUAR 2023 – SAK 04/23

Innhold

INNLEDNING	2
KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING.....	2
RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS MYNDIGHET.....	3
FASTSETTELSE AV BUDSJETT FOR KONTROLLARBEID	3
ANTALL SAKER TIL BEHANDLING	3
TILSYN MED FORVALTNINGEN.....	3
KONTROLLUTVALGETS OPPGAVER VED REGNSKAPSREVISJON	4
FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL	4
FORVALTNINGSREVISJON.....	4
OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONER	5
EIERSKAPSKONTROLL.....	5
SAMORDNING AV KONTROLL	6
SEKRETARIAT.....	6
REVISJON	6
SAKSBEHANDLING. MØTE- OG TALERETT I KONTROLLUTVALGETS MØTER.....	7
OPPLÆRING/KONFERANSER.....	7
ANDRE OPPGAVER.....	7
KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET.....	7
VEDLEGG; SAKER BEHANDLET I RØROS KONTROLLUTVALG 2022.....	9

Innledning

Årsmeldingen omfatter tidsrommet 1.1.2021 til 31.12.2021. Meldingen gir oversikt over medlemmer og varamedlemmer i kontrollutvalget, møter, opplysning om antall saker, og utvalgets arbeid.

Rammene for kontrollutvalgets arbeid er fastsatt i Kommuneloven, kapittel 23 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

Der det gis referanser til saksnummer, gjelder det kontrollutvalgets saksnummer. Der det gis referanser til kapitler og paragrafer uten annen angivelse, viser disse til kommuneloven (K) og kontrollutvalg- og revisjonsforskriften (F).

Kontrollutvalgets sammensetning

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer. I siste ledd fremkommer hvilke begrensninger som gjelder for valgbarhet.
(K-§23-1)

Kontrollutvalget består av 5 faste medlemmer, med varamedlemmer etter parti eller gruppe. Kommunestyret vedtok i sak 66/22 den 16.mai 2022, slik sammensetning for resten av perioden 2019-2023:

Faste medlemmer

Ole Jørgen Kjellmark	H	Leder - kommunestyremedlem
John Helge Andersen	Ap	Nestleder
Rut Helen Haugen	Sp	Medlem
Elin Tamnes	Ap	Medlem
Thorleif Thorsen	Sv	Medlem

Vara

Mona Waldahl Slettum	1.vara H	Varamedlem
Trond Helge Dalsegg	2.vara H	Varamedlem
Einar Aasen	1.vara Ap	Varamedlem
Eva Nordfjell	2.vara Ap	Varamedlem
Rune Mortensen	3.vara Ap	Varamedlem
Aud Saur	4.vara Ap	Varamedlem
Jan Kurås	1.vara Sp/V	Varamedlem
Signe Johanne Nordermoen	1.vara Sv	Varamedlem
Åse Juveli Berg	2.vara Sv	Varamedlem
Gunnar Berg	3.vara Sv	Varamedlem

Rammer for kontrollutvalgets myndighet

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. (F- §1)

Fastsettelse av budsjett for kontrollarbeid

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommunelovens § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget. (F- §2)

Kontrollutvalget behandlet den 20. september, sak 31/22, budsjett for kontroll- og tilsynsvirksomheten. Saken ble oversendt kommunestyret for videre behandling og ble behandlet den 2. desember i K-sak 74/22. Kontrollutvalgets budsjettforslag med en ramme på kr 1 205 500 ble vedtatt.

Antall saker til behandling

Kontrollutvalget har i 2022 avholdt 5 møter og behandlet 35 saker. Til sammenligning ble det i 2021 gjennomført 5 møter og behandlet 43 saker.

Tilsyn med forvaltningen

Som et ledd i kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen kan kontrollutvalget invitere administrative ledere for å orientere kontrollutvalget i aktuelle saker.

Kontrollutvalget har i 2021 hatt følgende orienteringssaker:

- 09/2022 Orientering om hendelse ved Gjøsvika sykehjem - oppfølging
- 10/2022 Avslutning av arbeidsforhold og etterlønn – vurdering av videre behandling
- 13/2022 Kommunens rutiner for å kontrollere at alle hytter, fritidsboliger og ferieleiligheter som blir tilkoblet vann og avløp betaler tilknytningsavgift
- 19/2022 Kommunens rutiner for å kontrollere at alle hytter, fritidsboliger og ferieleiligheter som blir tilkoblet vann og avløp betaler tilknytningsavgift
- 20/2022 Avslutning av arbeidsforhold og etterlønn – vurdering av videre behandling
- 26/2022 Prosedyrer og retningslinjer for oppbevaring av kontanter og verdisaker for beboere i institusjoner
- 37/2022 Orientering i fra administrasjonen – Innføring av helseplattformen

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at:

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruks og avtaler med revisor*
- c) regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.*

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget. (F- §3)

Kontrollutvalget behandlet den 10. mai, sak 18/22, kommunens årsregnskap og årsmelding. Utvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsmeldingen ble oversendt kommunestyret med kopi til formannskapet.

Kontrollutvalget fikk den 22. november i sak 39/22 orientering om revisjonsstrategien for 2023 av oppdragsansvarlig revisor.

Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor ble behandlet 20. september, sak 32/22.

Det er for regnskapsåret 2022 ikke behandlet nummererte brev eller andre påpekninger i fra revisor.

Forenklet etterlevelseskontroll

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen. (K- §24-9)

Kontrollutvalget behandlet den 20. september, sak 29/22, rapport om kommunens etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. (K- §23-3)

Kontrollutvalget i Røros behandlet den 8. juni, sak 27/20, plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024. Planen ble vedtatt i kommunestyre den 18. juni, og planen kan leses i lenken nedenfor (Kontrollutvalg Fjell sin nettside, 2020)

[Plan for forvaltningsrevisjon Røros](#)

Kontrollutvalget har så langt i perioden gjennomført en forvaltningsrevisjon av Ren Røros AS (i 2020).

Kontrollutvalget deltok i en felles forvaltningsrevisjon av Abakus AS sammen med flere av eierkommunene, og rapporten ble behandlet 15. mars, sak 11/22.

Oppfølging av forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp. (F- §5)

Kontrollutvalget behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjon i Ren Røros AS den 15. mars, sak 12/22.

Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Abakus AS ble behandlet 22. november, sak 40/22.

Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. (K- §23-4)

Kontrollutvalget behandlet plan for eierskapskontroll for perioden 2020-2024 i møte 8. juni, sak 28/20.

Planen ble vedtatt av Røros kommunestyre den 18. juni, og planen kan leses i lenken:

[Plan for eierskapskontroll Røros](#) (Kontrollutvalg Fjell, 2020)

Det er ikke gjennomført eierskapskontroller hittil i perioden.

Samordning av kontroll

Kommuneloven har gitt fylkesmannen ansvar for å samordne de statlige tilsynsaktører og samordne statlige tilsyn med den kommunale egenkontrollen (forvaltningsrevisjoner). Fra 2020 legger de statlige tilsynsetater ut planlagte og gjennomførte tilsyn i en felles nasjonal tilsynskalender. Kontrollutvalgssekretariatet legger inn bestillinger på forvaltningsrevisjon og gjennomførte rapporter.

Kontrollutvalget får fortløpende orienteringer om tilsynsrapporter som gjennomført i kommunen av statlige aktører.

Sekretariat

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen (K- §23-7).

Røros kommune er deleier i Kontrollutvalg Fjell IKS som leverer sekretariatstjenester til kommunen i henhold til selskapsavtalen. I henhold til rammen fastsatt av representantskapet kan samtlige eierkommuner avholde 6 møter i året. Øvrige møter tilleggsfaktureres.

Revisjon

Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefelleskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen. (K- §24-1)

Røros kommune er deleier i Revisjon Midt-Norge SA som leverer revisjonsoppgaver til kommunen i henhold til lover og forskrifter om kommunal revisjon.

Saksbehandling. Møte- og talerett i kontrollutvalgets møter

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører. Dørene skal likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. (K- § 11-5).

Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte og innkalling sendes utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlig(e) revisor(er). (F-§6)

Ordfører og oppdragsansvarlig revisor, eller dennes stedfortreder, har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter og kan forlange sine uttalelser på møtet protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke for revisor når sak som angår en revisors tilsettingsforhold behandles. (K- §24.3 og K-§6.1)

Saker er sendt ut senest én uke før møtene er avholdt. I tillegg er de lagt ut til offentlig gjennomsyn i Røros rådhus og publisert på sekretariatets hjemmeside, www.konfjell.no. Kopi av innkallingen sendes i tillegg til varamedlemmer, ordfører og revisor.

Saksdokumenter sendes kun elektronisk.

Revisor har møtt til fire av kontrollutvalgets møter. Ordfører har møtt i tre av utvalgets møter og varaordfører har møtt i to av utvalgets møter.

Opplæring/konferanser

To av utvalgets medlemmer deltok på dagsamling i Trondheim arrangert av Konsek Trøndelag IKS. **Annet?**

Andre oppgaver

Kontrollutvalget er ikke forpliktet til å behandle andre enn de saker som det får seg forelagt fra kommunestyret, eller der det framgår av revisjonsforskriften. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde og om det vil prioritere saken. Kontrollutvalget kan på eget initiativ be om orienteringer i fra administrasjonen for å ivareta det løpende kontrollansvaret.

Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret i form av årsmelding for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

Røros 24. januar 2022

Leder i Røros kontrollutvalg
Ole Jørgen Kjellmark (sign)

Konsek Trøndelag, seniorrådgiver
Torill Bakken (sign)

Vedlegg; Saker behandlet i Røros kontrollutvalg 2022

25. januar

01/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
02/2022	Godkjenning av protokoll fra møte 23.november 2021
03/2022	Kontrollutvalgets årsmelding for 2021
04/2022	Vurdering av behov for eierskapskontroll for 2022
05/2022	Orienteringssaker
06/2022	Eventuelt

15. mars

07/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
08/2022	Godkjenning av protokoll fra møte 25.januar 2022
09/2022	Orientering om hendelse ved Gjøsvika sykehjem - oppfølging
10/2022	Avslutning av arbeidsforhold og etterlønn – vurdering av videre behandling
11/2022	Forvaltningsrevisjon i Abakus AS
12/2022	Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Ren Røros AS
13/2022	Kommunens rutiner for å kontrollere at alle hytter, fritidsboliger og ferieleiligheter som blir tilkoblet vann og avløp betaler tilknytningsavgift
14/2022	Orienteringssaker
15/2022	Eventuelt

10. mai

16/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
17/2022	Godkjenning av protokoll fra møte 15.mars 2022
18/2022	Røros kommunes årsregnskap og årsberetning 2021 – Kontrollutvalgets uttalelse
19/2022	Kommunens rutiner for å kontrollere at alle hytter, fritidsboliger og ferieleiligheter som blir tilkoblet vann og avløp betaler tilknytningsavgift
20/2022	Avslutning av arbeidsforhold og etterlønn – vurdering av videre behandling
21/2022	Gjennomgang av kontrollutvalgets årsplan for 2022
22/2022	Orienteringssaker
23/2022	Eventuelt

20. september

24/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
25/2022	Godkjenning av protokoll fra møte 10.mai 2022
26/2022	Prosedyrer og retningslinjer for oppbevaring av kontanter og verdisaker for beboere i institusjoner
27/2022	Orientering fra Røros kultur- og konferansesenter AS
28/2022	Bestilling av forvaltningsrevisjon 2022/2023
29/2022	Forenklet etterlevelseskontroll 2021
30/2022	Årsberetning og åpenhetsrapport 2021 fra Revisjon Midt-Norge SA
31/2022	Budsjett 2023 for kontroll og tilsyn i Røros kommune
32/2022	Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor
33/2022	Orienteringssaker
34/2022	Eventuelt

22. november

35/2022	Godkjenning av saksliste og innkalling
36/2022	Godkjenning av protokoll fra møte 20.september 2022
37/2022	Orientering i fra administrasjonen – Innføring av helseplattformen
38/2022	Kontrollutvalgets årsplan og møteplan for 2023
39/2022	Orientering om revisjonsstrategi og status regnskapsrevisjon for 2022
40/2022	Oppfølging av forvaltningsrevisjon i Abakus AS

41/2022	Orientering i fra sekretariatet – «Fra Kontrollutvalg Fjell IKS til Konsek Trøndelag IKS»
42/2022	Orienteringssaker
43/2022	Eventuelt

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

05/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/11 - 2

Forslag til vedtak

Referatsakene presentert i møte 24. januar 2023 tas til orientering.

Vedlegg

KS veileder for bruk av sosiale medier

Statsforvalterens høringsbrev om tilsyn

Undersøkelse om møteoffentlighet

Selskapsavtale Konsek

Saksopplysninger

Sekretariatet presenterer følgende dokumenter som referatsaker:

- 1 KS har gitt ut en veileder for bruk av sosiale medier i kommunen.
- 2 Statsforvalteren har sendt ut plan for tilsyn 2023 på høring til kommunen.
- 3 Det er gjennomført en undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves.
- 4 Kommunestyret vedtok den 15.12.22 selskapsavtalen i Konsek Trøndelag IKS.

Konklusjon:

Sekretariatet anbefaler at sakene tas til orientering.

Veileder for bruk av sosiale medier i kommunen

Innhold

1.	Innledning	4
1.1	Avgrensninger	5
1.2	Behov for vurderinger	5
2.	Systematisk beskrivelse av behandlingen	8
2.1	Formål	8
2.2	Art, omfang og sammenheng	8
3.	Informasjonssikkerhet	12
4.	Ansvarsforhold	14
4.1	Felles ansvar	14
4.2	Ordning ved felles behandlingsansvar	15
4.3	Etiske vurderinger	15
5.	Behandlingsgrunnlag	18
5.1	Berettiget interesse	18
5.2	Utøvelse av offentlig myndighet	19
5.3	Forholdet til annet relevant regelverk	20
6.	Overføring til utlandet	22
7.	Risiko for de registreres rettigheter og friheter	24
8.	Prosess og forankring i ledelsen	26
	Vedlegg	29

Om veilederen

Offentlige myndigheters tilstedeværelse i sosiale medier er blitt aktualisert og problematisert av både Datatilsynet, Teknologirådet og Personvernkommisjonen det siste året. KS har i den forbindelse fått mange henvendelser fra kommuner som ønsker bistand til å ta forsvarlige valg knyttet til om de kan bruke sosiale medier, og eventuelt hvordan sosiale medier kan brukes på en måte som innebærer minst mulig risiko.

KS Fagråd for personvern og informasjonssikkerhet har derfor laget en veileder for bruk av sosiale medier som er tilpasset kommuner. Når KS velger å gjøre dette, er premisset at KS mener det er et visst handlingsrom når det gjelder bruk av sosiale medier innenfor rammene av regelverket. Samtidig vil KS understreke at det legges til grunn at risikoen for de registrertes rettigheter og friheter er høy ved bruken av mange sosiale medier. Dette betyr at kommuner må være aktsomme dersom de velger å være til stede på denne typen plattformer og sette av nødvendige ressurser til å følge opp bruken.

For visse tjenesteområder i kommunen fraråder KS bruk av sosiale medier. Dette gjelder bruk av sosiale medier på tjenesteområder hvor kommunens tilstedeværelse vil medføre en høy risiko for at det vil kommuniseres svært personlig informasjon om innbyggere. Eksempler på slike

tjenesteområder er rusomsorg, barnevern osv. Sosiale medier bør bare vurderes for ren informasjonsvirksomhet, og ikke som et verktøy som kan minne om eller assosieres som «saksbehandling» eller meningsutveksling.

I store plattformer som Facebook, Tik Tok, Twitter med mer vil det kunne være vanskelig for kommunen til å inngå gjensidige avtale, eller kunne kommunisere med leverandøren av sosiale media plattformen. Som en tommelfingerregel kan man si at kommunen bør være svært påpasselig med å ta i bruk sosiale media hvis informasjon som skal kommuniseres ikke kan vurderes under kategorien ren informasjonsvirksomhet.

I denne veilederen finner kommuner hjelp til å komme i gang med de vurderingene som må gjøres før sosiale medier tas i bruk og hva disse vurderingene består av. Veilederen angir flere relevante momenter som bør inngå i vurderingene, men den er ikke uttømmende. Hvert tilfelle må vurderes konkret, og kommunen må ta i betraktning alle forhold som er relevant og påvirker risikoen i det konkrete tilfellet. Veilederen kan brukes uavhengig av risikonivå.

KS Fagråd for informasjonssikkerhet og personvern

1. Innledning

Kommunens bruk av sosiale medier (SoMe) innebærer behandling av personopplysninger. Dette betyr at kommunen er ansvarlig for at det skjer i samsvar med personvernregelverket.

KS fagråd for informasjonssikkerhet og personvern har laget denne veiledningen for bruk av sosiale medier i kommuner. Veiledningen retter seg mot alle virksomheter i kommunene, og gir en innføring i både regelverket som gjelder og hvilke vurderinger den enkelte virksomhet må gjennomføre før sosiale medier tas i bruk. Hensikten er å gi en forenklet gjennomgang, og på en kortfattet måte, forklare hvilke vurderinger som må gjøres før sosiale medier kan tas i bruk. Veiledningen lister også opp en rekke momenter innenfor aktuelle områder, som kan være relevante når dere vurderer om sosiale medier skal tas i bruk.

Når dere har lest denne veilederen bør dere enkelt kunne:

- Lage en prosess for vurdering i egen virksomhet før sosiale medier tas i bruk.
- Ta stilling til personvernrisiko ved bruk av sosiale medier.
- Identifisere risikoreduserende tiltak knyttet til bruk av sosiale medier.

- Ta i bruk av sosiale medier på en forsvarlig måte.

En del av teksten i denne veiledningen hentes fra juridisk vurdering om personvern ved virksomhetens bruk av sosiale medier fra Oslo kommune (vedlegg 1) og et eksempel på personvernkonsekvensvurdering fra Asker kommune (vedlegg 2). Det presenteres også et eksempel på hvordan en kan foreta etiske vurderinger av ulike handlingsalternativer ved bruk av sosiale medier (vedlegg 3). Eksempelet er basert på Øyvind Kvalnes bok med tittelen «Digital Dilemmas» (2020).

For oversikt over vurderingsmomenter ved gjennomføring av personvern vurderinger, se vedlegg 4.

Risikoscenariene som presenteres i vedlegg 5, tar utgangspunkt i utviklingen av en risikobank i regi av Foreningen kommunal informasjonssikkerhet (KINS) og som vi har tilpasset til bruk i forbindelse med sosiale medier. For et eksempel på oversikt over

risikoscenarier for bruk av Facebook fra Gjøvik-regionen, se vedlegg 6.

Veilederen har vært distribuert til et begrenset antall kommuner som har fått mulighet til å komme med innspill. I tillegg har KS Advokatene og kommunikasjonsavdelingen i KS gitt innspill. Området er under utvikling og KS Fagråd for informasjonssikkerhet og personvern mottar gjerne innspill som kan gjøre veileder enda bedre.

1.1 Avgrensninger

Veiledningen handler om bruk av sosiale medier generelt, og retter seg ikke mot spesifikke tjenester eller plattformer. Veiledningen gjelder i all hovedsak vurderinger knyttet til personvernregelverket, selv om noen andre regelverk omtales der disse er relevante.

Denne veiledningen omfatter sosiale medier som

1) brukes som en kommunikasjonskanal rettet mot innbyggerne, **2)** som brukes for å nå virksomhetens definerte formål, **3)** og som er eid og driftet av en tredjepart.

Eksempler vil være Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram, YouTube, Vimeo, Workplace, LinkedIn osv.

Veiledningen tar utgangspunkt i at kommunen har behov for ulike kommunikasjonsplattformer for å nå ut til innbyggere og andre interessenter generelt, og tar ikke for seg spesifikke målgrupper. Det er viktig å påpeke at det kan gjelde strengere regler for kommunikasjon med målgrupper definert som «sårbare», som for eksempel barn, pasienter eller brukere av sosiale tjenester. Dette er risikofaktorer som virksomhetene må være oppmerksomme på, og må vurdere om de er aktuelle for dem.

1.2 Behov for vurderinger

Alle virksomheter i kommunen som tar i bruk SoMe som kommunikasjonskanal må forsikre seg om at personvernregelverket etterleves. Dette er en del av kommunes ansvar som behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger i SoMe. Nærmere om kommunens rolle som behandlingsansvarlig, se kapittel 4.

Målet med bruk av SoMe kan være å innfri kommunens lovfestede plikt til aktivt å informere innbyggere.

I de tilfellene hvor kommunen initierer en behandling av personopplysninger som innebærer en *behandlingene*¹, er kommunen forpliktet til å gjennomføre en vurdering av personvernkonsekvenser i tråd med krav i personvernforordningen art. 35. Personvernkonsekvensvurderingene som gjøres vil bidra til at virksomhetene kan dokumentere at de har etterlevd personvernregelverket. Ett vanlig karaktertrekk ved SoMe er at algoritmene i programvaren er utviklet nettopp for å forutsi brukerens personlige preferanser og interesser, samt å plassere brukere innenfor gitte kategorier basert på deres interaksjon på plattformen. Dette er karaktertrekk som kan innebære høy risiko.

Kommuner vil bruke SoMe på ulik måte og behandle ulike typer personopplysninger der, så risiko vil nødvendigvis også bli ulik. I tillegg har SoMe ulike innstillinger eller muligheter for tilpasninger. Dette

har betydning for risiko. Hvor omfattende og på hvilket nivå risikoen kan være, vil også avhenge av den konkrete behandlingen og omfanget av behandlingen. Ulike SoMe vil også utvikles over tid. Vi har ikke kartlagt alle SoMe og kan derfor ikke utelukke at det kan være tilfeller der bruken ikke vil medføre høy risiko. Derfor anbefales det å gjennomføre en innledende vurdering for å kartlegge behandlingen og risikonivå. Vi vil understreke at selv om bruken ikke vil medføre høy risiko, skal personvernregelverket etterleves og alle de registrertes rettigheter og friheter skal uansett innfris.

I tråd med Datatilsynets anbefaling om å gjøre en vurdering av personvernkonsekvenser i de tilfellene der det er usikkert om det er nødvendig, så anbefaler KS at kommunene gjennomfører dette fordi det er et nyttig verktøy for å sikre at personvernforordningen blir fulgt. I denne veiledningen beskrives hva en slik vurdering består av, og der det passer tas det inn momenter i vurderingen som er spesielle, sett fra et kommuneperspektiv.

¹ Personvernforordningen art. 26.

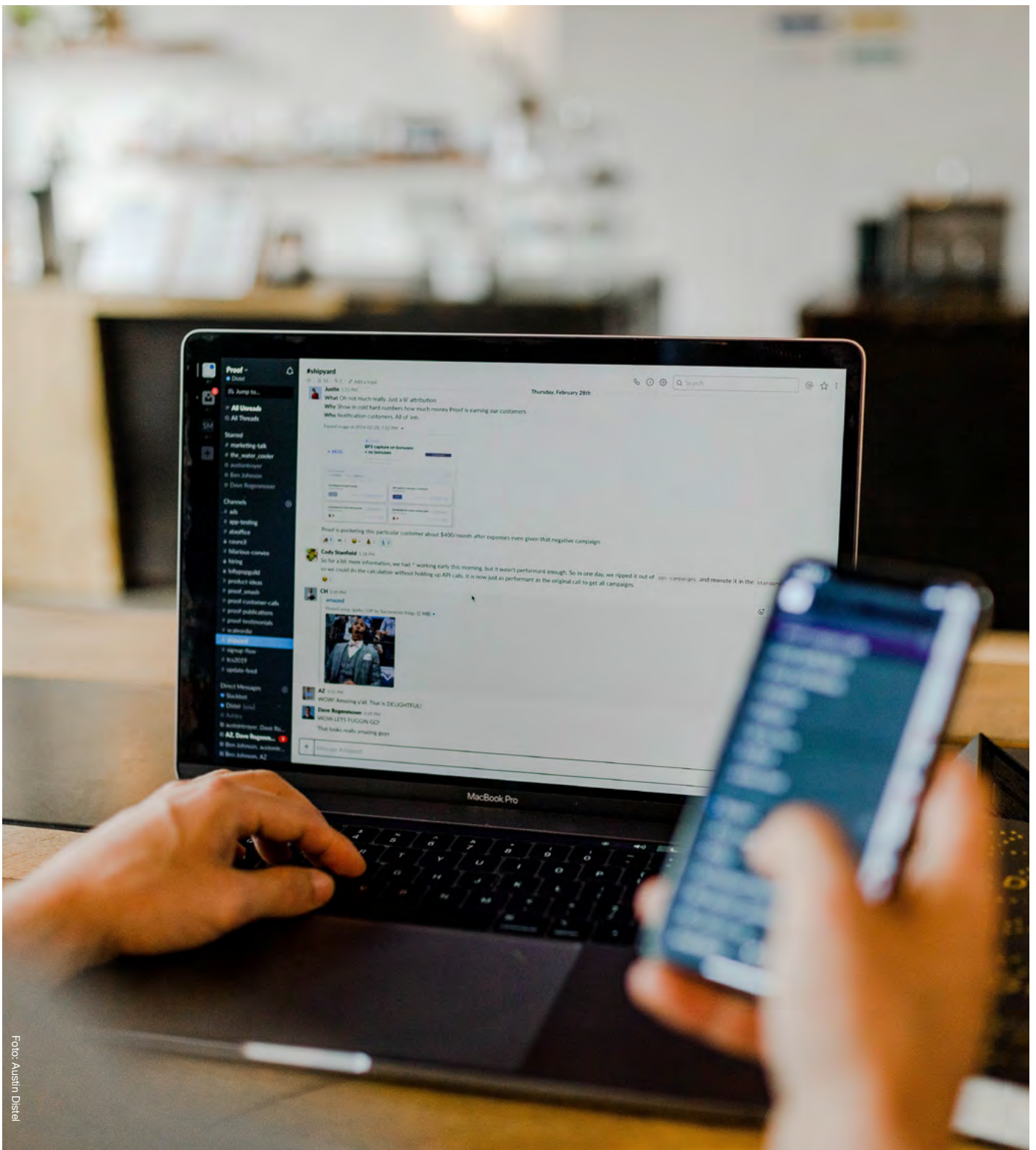

Foto: Austin Distel

2. Systematisk beskrivelse av behandlingen

I en systematisk beskrivelse skal kommunen redegjøre for hvilke(t) SoMe det er aktuelt å ta i bruk, hvordan personopplysninger behandles i SoMe, hva de(t) skal brukes til, hvem som er målgruppen, osv. Kommune skal kunne dokumentere at de har oversikt over hvordan personopplysninger behandles som konsekvens av at kommunen tar i bruk SoMe, og sørge for at beskrivelsene som er gjort er komplette og tydelige.

2.1 Formål

Mange kommuner bruker SoMe som supplement til andre kommunikasjonskanaler. Målet med bruk av SoMe kan være å innfri kommunens lovfestede plikt til aktivt å informere innbyggere, og sørge for at informasjonen de trenger for å orientere seg om kommunens tjenester er så lett tilgjengelig som mulig.

2.2 Art, omfang og sammenheng

Art

Med behandlingens art mener vi en beskrivelse av hva som karakteriserer behandlingen. Her beskriver vi blant annet hvordan personopplysninger skal samles inn, lagres og brukes, hvem som får tilgang, hvem det behandles opplysninger om osv.

Her bør man være nokså spesifikk når det gjelder hvilken funksjonalitet man bruker i det enkelte SoMe. Et eksempel kan være beskrivelsen av

funksjonaliteten «like» i Facebook, kommentarfelt og funksjonaliteten «Sideinnsikt», se personvern-konsekvensvurdering av Asker kommune s. 4-5.

Omfang

Med omfang mener vi antall registrerte, volum av opplysninger, lagringstid og geografisk omfang. Vi beskriver her blant annet antall personer som berøres, hvilken type opplysninger som behandles, samt mengden av slike opplysninger.

Antall registrerte som omfattes av behandlingen avhenger av hvor mange man antar vil besøke og eventuelt samhandle med kommunens side på SoMe. For å gjøre et slikt anslag kan erfaring fra andre kommuner eller statistikk fra Ipsos eller Norsk mediebarometer fra SSB være nyttig.

Personopplysningene som behandles som følge av at kommunen har en side på SoMe er av ulik

karakter. Den mest åpenbare behandlingen er at det er synlig hvem som er interessert i å følge kommunen, hva disse personene eventuelt har gitt uttrykk for at de liker av innlegg og eventuelle kommentarer de skriver selv.

Når kommunen bruker SoMe har den normalt ingen intensjon om å samle inn særlige kategorier av personopplysninger (for eksempel helseopplysninger), men samtidig kan ikke kommunen garantere at ikke følgerne selv publiserer informasjon om seg selv som direkte eller indirekte sier noe om helse, politisk oppfatning osv. Her bør man si noe om risikoen for at dette skal skje. Sannsynligheten for at det kan komme frem helseopplysninger avhenger også av hvilke tjenester i kommunen som bruker SoMe.

Kommunen bør synliggjøre de avveiningene som er gjort med hensyn til både de positive sidene

ved SoMe (for eksempel nå mange raskt og skape engasjement) og de negative sidene (engasjement i negativ retning og uhensiktsmessig utlevering av personlige meninger).

Sammenheng

Med sammenhengen opplysningene behandles mener vi hva slags relasjon man har til personene det behandles opplysninger om og hva slags forventninger disse vil ha.

I en vurdering av personvernkonsekvenser er det viktig å tydeliggjøre i hvilken sammenheng behandlingen finner sted, fordi dette har stor betydning for i hvilken grad behandlingen er forutsigbar for den registrerte.

Når det gjelder behandling av personopplysninger som en konsekvens av bruk av SoMe er det viktige spørsmålet om det er ny teknologi eller innovativ

teknologi som aktualiseres. Det er kjent at de fleste tilbydere av SoMe bruker og utvikler algoritmer for å analysere informasjon om brukerne. Denne informasjonen gir ny innsikt om disse brukerne som kan være nyttig i et kommersielt perspektiv.

Her er det relevant å trekke frem følgende:

I hvilken grad man mener et SoMe og dets egenskaper er kjent for innbyggerne (for eksempel hvor lenge SoMe har vært i bruk og om teknologien har vært gjenstand for debatt).

I hvilken grad SoMe selv gjør tilgjengelig informasjon om sin behandling av personopplysninger, hvordan de innhenter samtykke, hvordan brukeren kan endre innstillinger osv.

Kildene til personopplysningene som blir behandlet som konsekvens av at kommunen er på SoMe (den registrerte selv, analyser foretatt av SoMe, tema kommunen tar opp osv.)

Kommunens relasjon til innbyggerne – den typiske SoMe-bruker og dennes antatte kompetanse til å innhente relevant informasjon for å ha kjennskap til hvordan SoMe behandler personopplysninger. Her vil det for eksempel være av betydning om målgruppen man forsøker å nå er å regne som en sårbar gruppe. Her mener vi for eksempel blant annet barn og unge, asylsøkere, pasienter og bruker av sosialtjenester.

Kommunen bør synliggjøre de avveiningene som er gjort med hensyn til både de positive sidene ved SoMe (for eksempel nå mange raskt og skape engasjement) og de negative sidene (engasjement i negativ retning og uhensiktsmessig utlevering av personlige meninger).

3. Informasjonssikkerhet

Den tekniske IKT-sikkerheten ved behandlingen ivaretas som hovedregel av leverandøren av SoMe. Kommunen har likevel et ansvar for å forsikre seg om at leverandøren har evne og vilje til å sørge for den informasjonssikkerheten som er påkrevd etter personvernregelverket.

Kommunen bør spørre etter referanser til leverandørens forpliktelser angående organisering, fysisk og miljømessig sikring, opplæring, screening og disiplinærtiltak overfor ansatte, testing, tilgangskontroll, kommunikasjonssikkerhet, sårbarhets- håndtering og håndtering av sikkerhetshendelser. Leverandører som ikke kan ivareta og dokumentere tilstrekkelig informasjonssikkerhet bør kommunen avstå fra å inngå avtale med.

Kommunen skal ivareta informasjonssikkerheten for sin egen behandling, særlig gjennom opplæring av

ansatte, samt tilgangsstyring når det gjelder muligheten for å administrere sidene.

I store plattformer som Facebook, Tik Tok, Twitter med mer vil det kunne være vanskelig for kommunen til å inngå gjensidige avtale, eller kunne kommunisere med leverandøren sosiale media plattformen. Som tidligere nevnt, kan man som en tommelfingerregel si at kommunen bør være svært påpasselig med å ta i bruk sosiale media hvis informasjon som skal kommuniseres ikke kan vurderes under kategorien ren informasjonsvirksomhet.

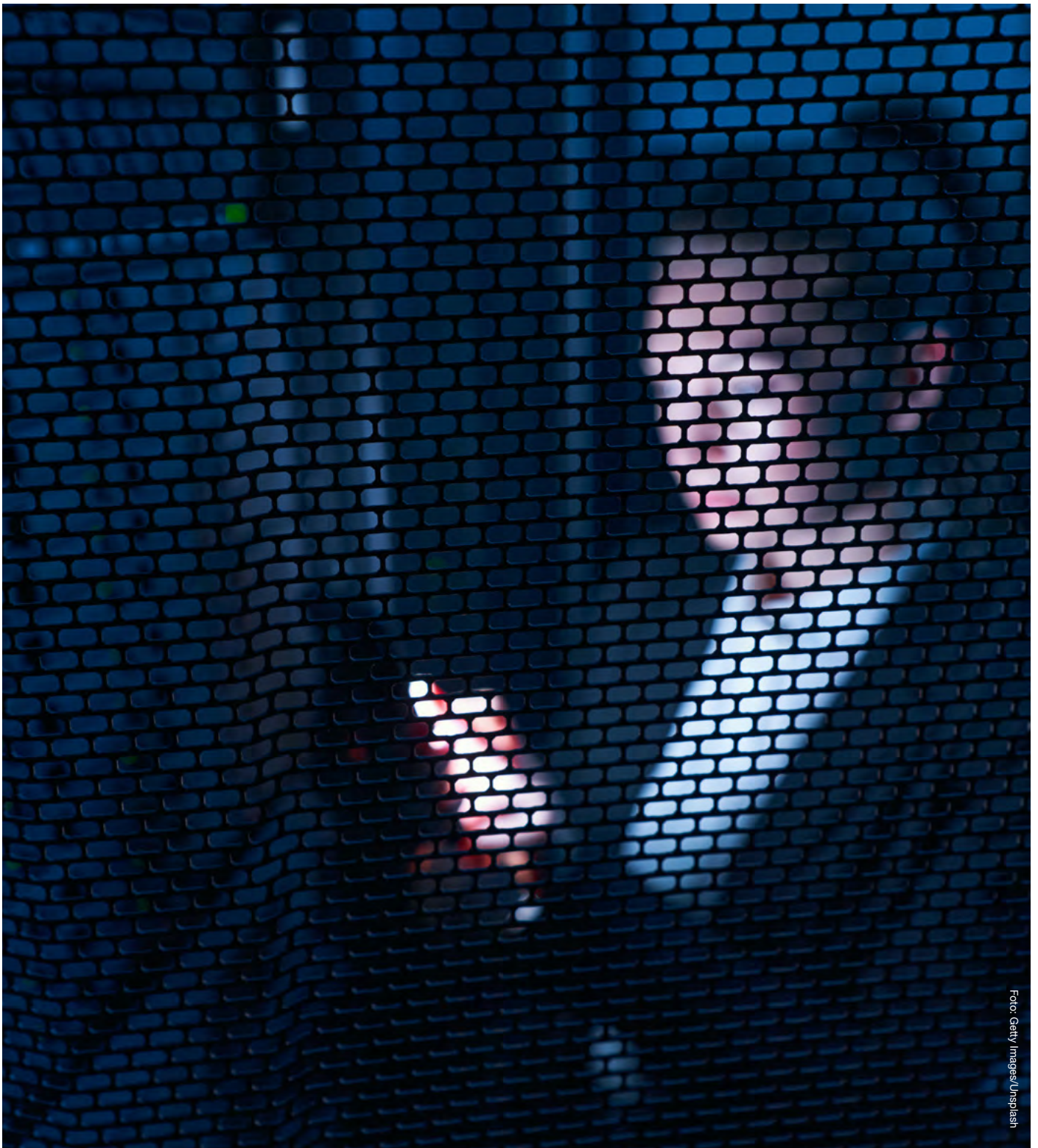

Foto: Getty Images/Unsplash

4. Ansvarsforhold

Med ansvarsforhold mener vi hvilke aktører som er involvert i behandlingen av personopplysninger og hvordan ansvarsforholdene er når det gjelder etterlevelse av personvernregelverket. Relevant informasjon her er hvilke kilder man har til informasjonen som behandles, hvem som er mottagere av informasjonen og hvem som er behandlingsansvarlig.

4.1 Felles ansvar

Vi legger til grunn i denne veiledningen at kommune og leverandøren av sosiale medier har felles behandlingsansvar. Dette er i tråd med praksis fra EU-domstolen.

Felles behandlingsansvar oppstår når to eller flere behandlingsansvarlige «i fellesskap fastsetter formålene med og midlene for behandlingene». Personvernforordningen fastsetter videre at de felles behandlingsansvarlige skal fastsette sine respektive ansvar for å oppfylle forordningen i en «ordning» seg imellom. Det er ingen formkrav til ordningen, men det er vektlagt at det er rettighetene knyttet til informasjon og innsyn som skal ha primærfokus.

Personvernrådet (EDPB) har presisert at begge de behandlingsansvarlige har et overordnet ansvar for behandlingen i sin helhet, selv om de har fordelt ansvaret seg imellom i en ordning. EU-domstolen har uttalt at felles behandlingsansvar mellom to aktører ikke fører til at den ene aktøren også blir ansvarlig for forutgående eller etterfølgende behandling som den andre aktøren alene øver innflytelse på eller har ansvaret for.

På bakgrunn av det ovennevnte anbefaler vi at hver kommune gjør en konkret vurdering av ansvarsforholdene utfra en beskrivelse av behandlingsaktiviteten(e) som kommunen og SoMe får felles behandlingsansvar for.

Felles behandlingsansvar krever at den enkelte kommune må være aktiv og forsøke å finne ut av og kartlegge hvordan leverandørene skal bruke de innsamlede personopplysningene, selv om dette kan være svært utfordrende i praksis. Det er ofte snakk om store internasjonale aktører som står bak de ulike sosiale mediene, noe som gjør det vanskelig å oppnå kontakt og få den informasjonen man trenger. For å oppfylle kravene som stilles til kommunen som behandlingsansvarlig, bør kommunen kartlegge hvordan personopplysningene sikres, hva leverandøren gjør for å etterleve og ivareta personvernprinsippene, og hvordan den enkelte registrertes rettigheter og friheter ivaretas av leverandøren.

4.2 Ordning ved felles behandlingsansvar

Personvernforordningen art. 26 fastslår altså at det skal være på plass «en ordning» mellom partene ved felles behandlingsansvar. Spørsmålet er hva denne ordningen må bestå i.

For det første er det ingen formkrav til ordningen. Det er altså ikke et krav om at dette skal være en skriftlig, fremforhandlet ordning. Videre legges det spesielt vekt på pliktene som omhandler åpenhet – altså informasjon og innsyn.

Kommunen kan legge til grunn at det viktigste med ordningen som skal være på plass er at de registrerte får den informasjonen de trenger og i et format som er lett tilgjengelig og forståelig. Det viktigste er altså at de får informasjonen, ikke hvem de får den fra.

Når kommunen velger å ta i bruk SoMe som innebærer et felles ansvar, så anbefaler vi at kommunen tar et større ansvar enn dens andel i tjenesten skulle tilsi. Det kan for eksempel bety at kommunen tar et større ansvar for informasjonsplikten, og at man strekker seg langt for å opplyse innbyggere om de problematiske sidene ved SoMe sin forretningsmodell. Det kan også være aktuelt å gi tips til hvordan innbyggere kan tilpasse sin bruk for å redusere risikoen for å bli profilert på en uheldig måte.

4.3 Etiske vurderinger

Tilstedeværelse i sosiale medier kommer som regel med en viss kostnad og kostnaden betaler aktørene i form av brukerdata. De etiske spørsmålene knyttet til å være til stede i sosiale medier er i de senere årene løftet opp av flere forskere. Cambridge Analytica skandalen bidro til å få frem utfordringsbildet for folk flest. Cambridge Analytica kombinerte data mining og dataanalyse med strategisk kommunikasjon.² Brukerdataene selskapet samlet inn ble analysert og benyttet til å sende målrettede

valgbudskap til ulike velgergrupper under Donald Trumps valgkampanje i 2016.

Når kommunen vurderer å bli en aktør i sosiale medier, må en være bevisst på utfordringene og foreta en etisk vurdering av de ulike dilemmaene som oppstår ved eventuell tilstedeværelse i sosiale medier og alternativt om man skal la være. Dersom kommunen beslutter at en ønsker å være til stede på sosiale media-plattformer, bør kommunen også gjøre en vurdering av hvilke aktiviteter en ønsker å fremme på plattformen/bruke plattformen til.

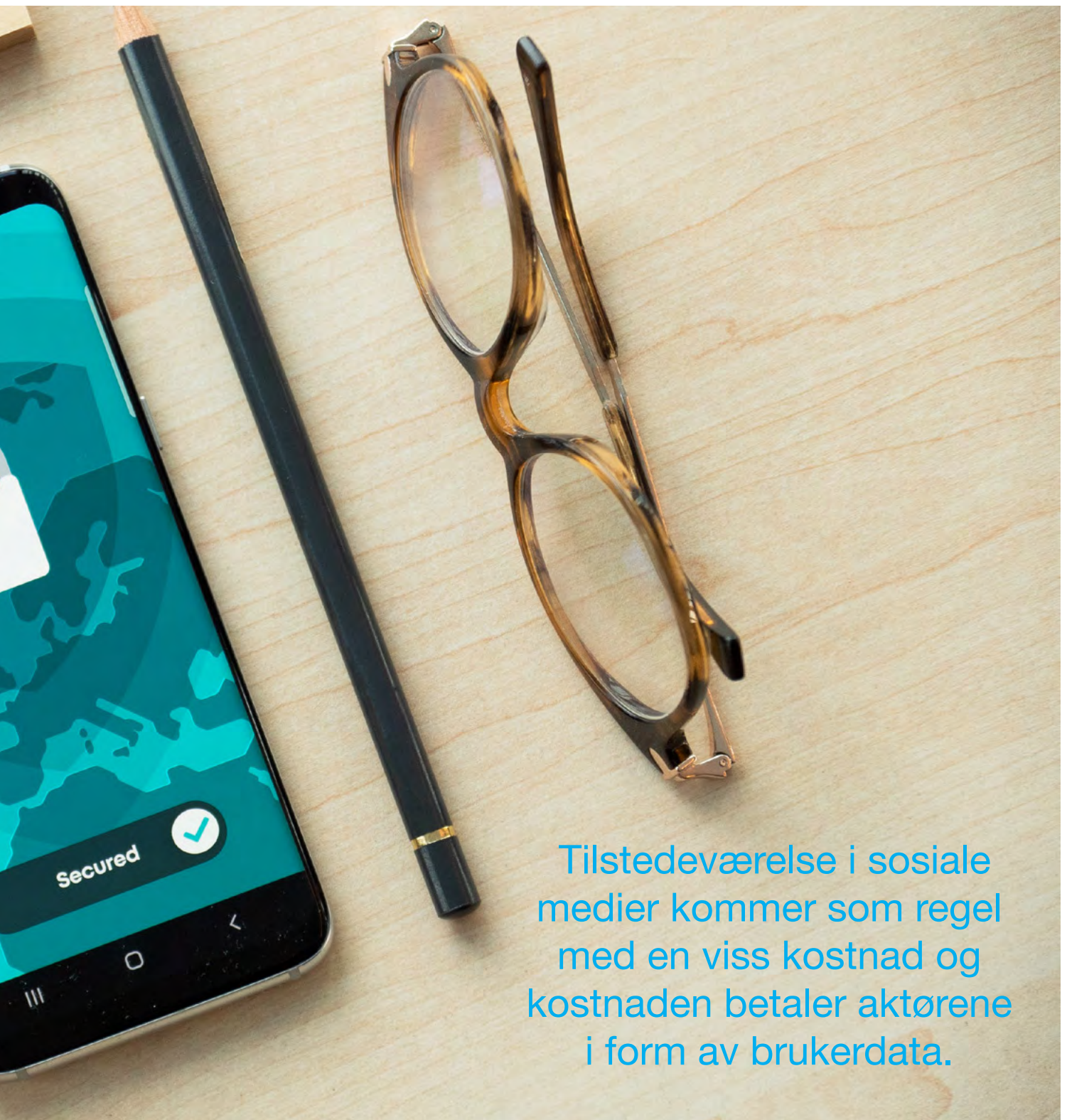
I veilederens vedlegg 3 gis det en innføring i et verktøy for etisk refleksjon som er utviklet av Einar Øverenget og Øyvind Kvalnes. Navigasjonshjulet (Kvalnes, 2020, s. 58) guider oss gjennom en etisk refleksjonsprosess innenfor seks ulike tema med tilhørende spørsmål. Står vi overfor et valg mellom mulige handlingsalternativer vil disse temaene og spørsmålene hjelpe oss til å foreta en beslutning basert på en saklig begrunnelse.

I boken «Digital Dilemmas Dilemmas – Exploring Social Media Ethics in Organizations» har Kvalnes (2020) identifisert fem typiske dilemmaer som oppstår ved tilstedeværelse i sosiale medier.³ I vedlegget finnes også en tabell med en oversikt over de fem dilemmaene.

² [Cambridge Analytica - Wikipedia](#)

³ Kvalnes, Ø. (2020). [Digital Dilemmas, Exploring Social Media Ethics in Organizations. Palgrave MacMillan.](#)

Tilstedeværelse i sosiale medier kommer som regel med en viss kostnad og kostnaden betaler aktørene i form av brukerdata.

5. Behandlingsgrunnlag

Personvernforordningen art. 6 nr. 1 fastslår at det kreves et behandlingsgrunnlag for at behandling av personopplysninger skal være lovlig. Riktig behandlingsgrunnlag må være på plass før behandlingen starter.

Når det gjelder kommunes bruk av SoMe, finnes det flere aktuelle behandlingsgrunnlag for bruk av SoMe. Bruken av disse behandlingsgrunnlagene vil være avhengig av hvilken rolle kommune har i kommunikasjon gjennom SoMe. Hvis kommunen bruker SoMe i utøvelse av offentlig myndighet kan personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e være aktuelle å bruke. Denne bestemmelsen slår fast at behandlingen av personopplysninger er lovlig dersom *behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt*. Dersom kommunen planlegger å bruke SoMe i en annen rolle enn som myndighetsorgan, kan personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav f brukes som behandlingsgrunnlag. Et viktig poeng er at dette behandlingsgrunnlaget ikke kan benyttes på behandling som utføres av offentlige myndigheter som ledd i utførelsen av deres oppgaver.⁴ Forskjellen mellom disse behandlingsgrunnlagene forklares i punktet under.

5.1 Berettiget interesse

Et av behandlingsgrunnlagene kommunen kan bruke for behandling av personopplysninger i SoMe er personvernforordningen art. 6 nummer. 1 bok-

stav f – nødvendig for å ivareta legitime interesser. For å kunne legge dette behandlingsgrunnlaget til grunn må tre vilkår være oppfylt. Kommunen må ha en saklig berettiget interesse, behandlingen må være nødvendig for å oppnå formålet knyttet til den berettigede interessen, og den berettigede interessen må veie tyngre enn de registrertes rett til personvern.

Når det gjelder hvilke momenter som kan legges til grunn i en vurdering av om de nevnte vilkårene er oppfylt, se [veiledning fra Datatilsynet](#).

Å balansere interessen kommunen har i å behandle personopplysningene mot de registrertes personopplysningsvern er en konkret avveining som hver kommune må gjøre. Noen fellestrekk kan likevel nevnes:

- Kommunens berettigede interesse består i å nå ut med relevant informasjon til innbyggerne, samt å skape engasjement i lokalmiljøene knyttet til leveranse av tjenester og demokratiske prosesser.
- Det unike med SoMe er evnen til å skape engasjement og sørge for stor rekkevidde.

- Kommunen har en informasjonsplikt som går utover det å passivt tilgjengeliggjøre informasjon.
- Kommunen skal legge til rette for lokaldemokrati og skape samfunnsengasjement med aktiv innbyggerdeltagelse.
- SoMe skal ikke være en eksklusiv kanal, men del av kommunenes helhetlige kommunikasjonsstrategi
- Personopplysningene behandles ikke for kommersielle hensyn

Det kan problematiseres hvorvidt kommunen kan anvende «berettiget interesse» som rettslig grunnlaget da det følger av forordningen at dette grunnlaget ikke får anvendelse på en behandling som *utføres av offentlige myndigheter som ledd i utførelsen av deres oppgaver*.

Når kommunen velger kommunikasjonsplattformer for å nå innbyggere med informasjon, er dette på basis av kommunikasjonsstrategien sin, og ikke som ledd i utøvelse av myndighet. På denne bakgrunn mener KS at nevnte unntak ikke gjelder, og

at kommunen følgelig kan basere seg på en interesseavveining.

5.2 Utøvelse av offentlig myndighet

Et annet aktuelt behandlingsgrunnlag for virksomheter som vil ta i bruk SoMe kan være personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e. Denne bestemmelsen slår fast at behandlingen av personopplysninger er lovlig dersom *behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt*. Det må med andre ord først gjøres en vurdering av om behandlingen av personopplysninger i sosiale medier er nødvendig for å utføre en oppgave i allmenhetens interesse, eller om behandlingen kan anses som utøvelse av offentlig myndighet.

Hoveddelen av kommunes aktiviteter må kunne anses som offentlig myndighetsutøvelse, men det er likevel ikke slik at alle kommunale aktiviteter er

⁴GDPR art. 6 nr. 1 andre ledd fastslår at GDPR art. 6 nr. 1 bokstav f *ikke* kan benyttes av virksomhetene dersom *behandlingen er å anse som offentlig myndighetsutøvelse*.

Det kan tenkes at det å kommunisere med innbyggere gjennom sosiale medier er i allmenhetens interesse.

å anses som offentlig myndighet. Et eksempel på dette er rollen som arbeidsgiver. I arbeidsgiverrollen utøver ikke kommunen offentlig myndighet, og denne bestemmelsen kan følgelig ikke benyttes som behandlingsgrunnlag.

Hva som er i allmenhetens interesse, er ikke nødvendigvis det samme som det den offentlige virksomheten er pålagt å gjøre. Det kan tenkes at det å kommunisere med innbyggere gjennom sosiale medier vil kunne være i allmenhetens interesse.

Det er viktig å være oppmerksom på at å vise til personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav e som behandlingsgrunnlag ikke er tilstrekkelig. Det følger av personvernforordningen art. 6 nr. 3 at det kreves et supplerende rettsgrunnlag for å kunne bruke art. 6 nr. 1 bokstav e. Det innebærer at dersom virksomhetene mener at behandlingen er i allmennhetens interesse eller innebærer utøvelse av offentlig myndighet, så må virksomheten ha hjemmel i en annen lovbestemmelse for å kunne bruke dette behandlingsgrunnlaget.

Kommunen må selv finne frem til et supplerende rettsgrunnlag dersom de mener at personvernforordningen art. 6 nr.1 bokstav e er passende, men den juridiske vurderingen fra Oslo kommune gir noen pekepinner. Det er likevel viktig å understreke

at kommunene bør være varsomme med å legge til grunn utøvelse av offentlig myndighet som behandlingsgrunnlag ved bruk av sosiale medier. Og dersom dette alternativet legges til grunn er det viktig at det supplerende rettsgrunnlaget er tydelig nok til å begrunne behandlingen.

5.3 Forholdet til annet relevant regelverk

I tillegg til personvernregelverket er det også andre regelverk som er relevante for virksomhetene ved bruk av sosiale medier som kommunikasjonskanal.

Alle kommunale virksomheter er underlagt en arkivplikt etter arkivlova. Dette innebærer i praksis at dokumenter som er arkivverdige skal journalføres i henhold til virksomhetens rutiner. Den enkelte virksomhet må vurdere om og hvordan kommunikasjonen i sosiale medier skal arkiveres.

Dersom noe av innholdet som skapes i sosiale medier er arkivverdig og skal journalføres, er dette innholdet også som utgangspunkt å anse som et offentlig saksdokument som det kan gis innsyn i etter bestemmelsene i offentleglova.

Dersom kommunikasjonen som skjer i sosiale medier er å anse som saksbehandling, vil også forvaltningslovens regler gjelde for denne kommunikasjonen.

Foto: Jonas Laupe

6. Overføring til utlandet

De fleste aktørene som står bak ulike sosiale medier er utenlandske, og ofte amerikanske eller kinesiske. Dette utløser flere personvernrettslige problemstillinger.

Dersom aktøren bak det aktuelle sosiale mediet virksomheten vurderer å ta i bruk, tilhører et land utenfor EU/EØS som ikke er på EUs liste over godkjente land, må kommunen ha et gyldig overføringsgrunnlag. Kravet om gyldig overføringsgrunnlag kommer i tillegg til kravet om at kommunen må ha et behandlingsgrunnlag som nevnt under kap. 4. Kommunen bør også forsikre seg om at det ikke finnes lover og praksis i tredjelandet som til tross for et gyldig overføringsgrunnlag vil føre til et lavere beskyttelsesnivå i praksis. Det er også et krav om at det iverksettes ytterligere tiltak og at det gis nødvendige garantier for å sikre samme beskyttelsesnivået for personopplysningene som i EU/EØS.

Det kreves en ekstra vurdering av om overføringen er forholdsmessig dersom landet opplysningene blir overført til i tillegg har regelverk som muliggjør behandling av personopplysninger til formål som er vanskelig for den registrerte å forutsi.

Enkelte forhold knyttet til overføring til tredjeland avventer ytterligere avklaring både nasjonalt og i EU/EØS sammenheng. Datatilsynet har delt sine vurderinger knyttet til overføring av personopplysninger til tredjeland utenfor EU/EØS området. KS anbefaler at kommunal sektor følger med på utviklingen innenfor dette området.

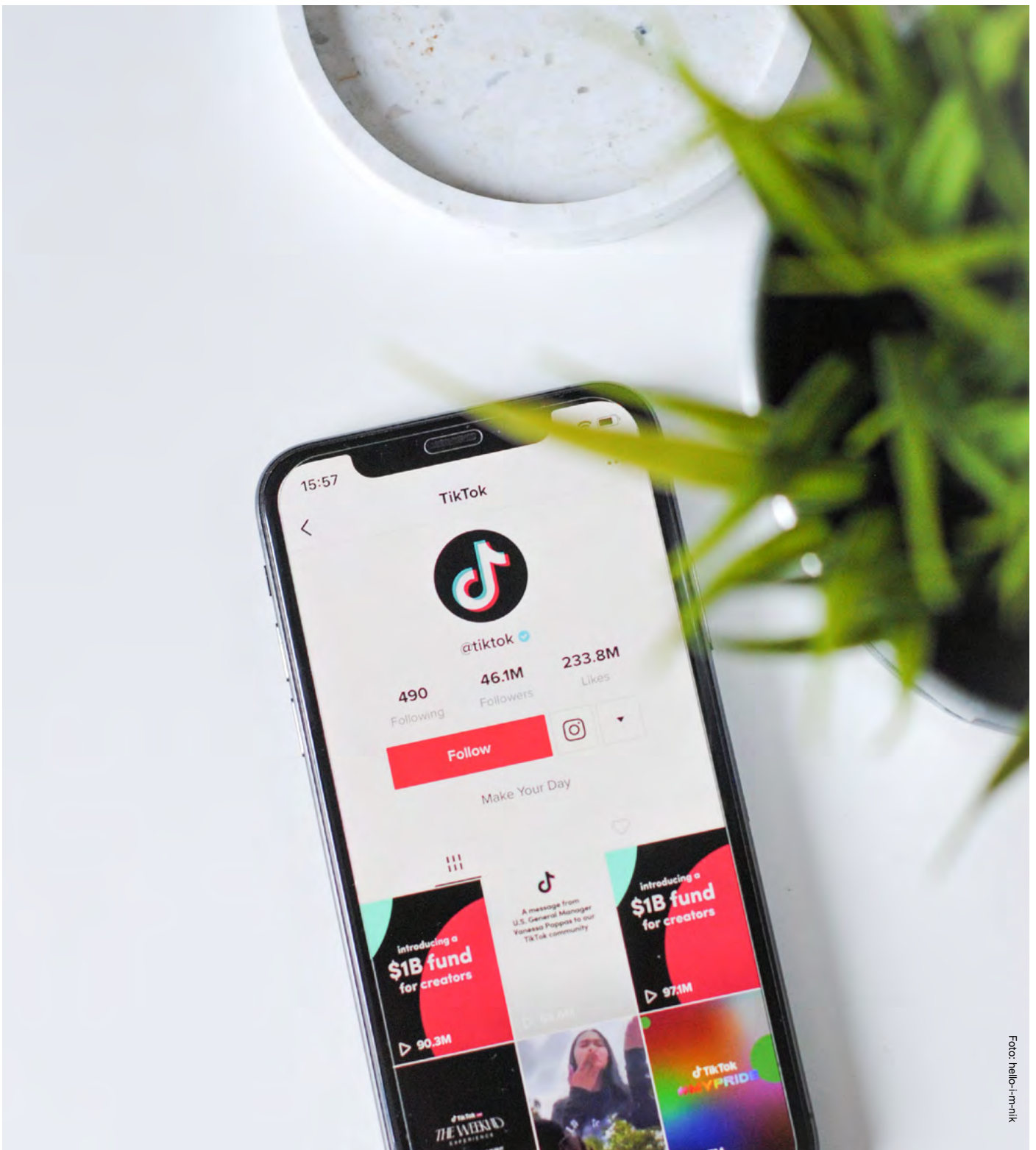
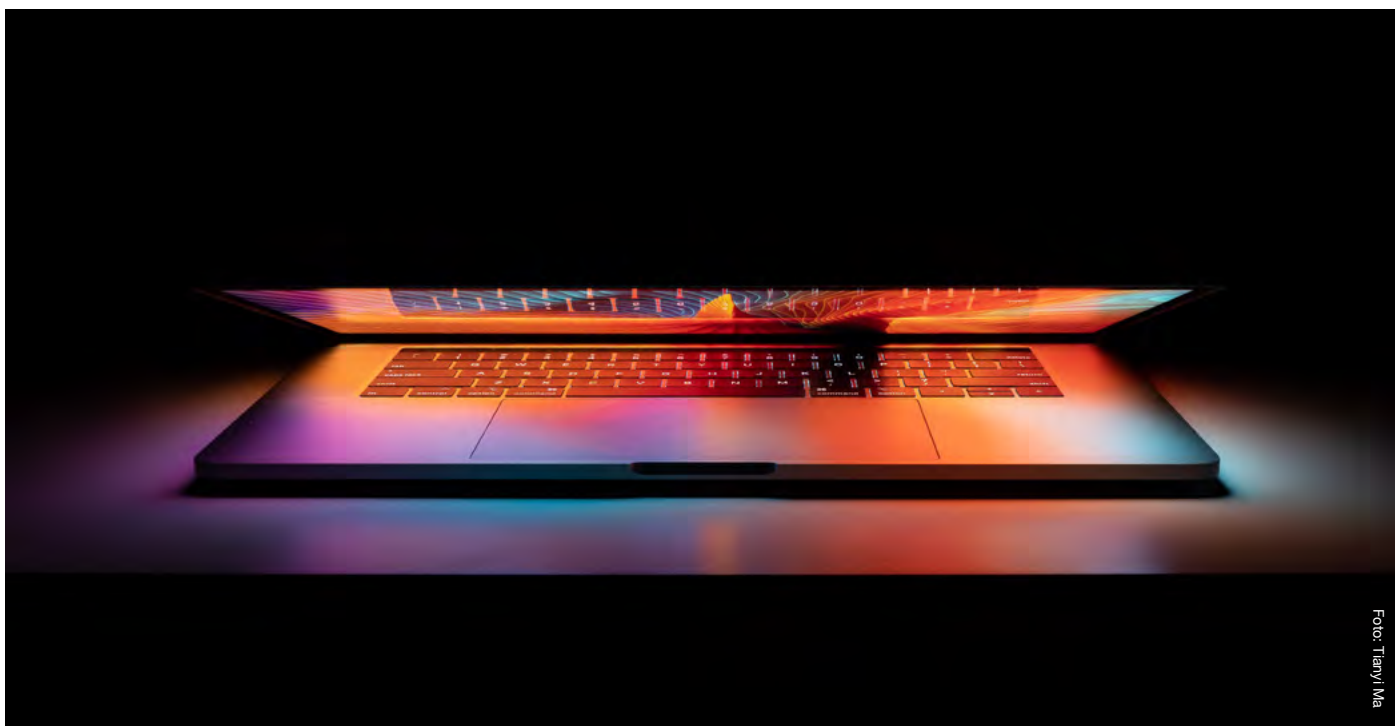

Foto: hello-i-m-nik

7. Risiko for de registreres rettigheter og friheter

I en vurdering av personvernkonsekvenser er målet å redusere risikoen for at de registrerte ikke skal få ivaretatt sine rettigheter og friheter etter personvernregelverket.

Vi bør ha som mål at de som velger å interagere med kommunen på SoMe i så stor grad som mulig skal ha innflytelse på hvordan egne personopplysninger behandles (medbestemmelse), og at de får tilgang til nok informasjon om behandlingen til å kunne innrette seg slik de ønsker (åpenhet). Slik bør den måten kommunen tar i bruk et SoMe være forutsigbar og underbygge tillit.

I tabellen under finner dere noen iboende risikoer ved bruk av SoMe og forslag til tiltak for å redusere risiko. Tabellen nedenfor er ikke en uttømmende oversikt over risiko knyttet til bruk av sosiale medier, men er ment kun som eksempler.

Personvern mål	Risiko	Momenter	Tiltak
Med-bestemmelse	Utfordrende å få tilgang til informasjonen om hvordan SoMes algoritmer fungerer. Utfordrende å kommunisere tydelig og forståelig om hvordan algoritmene fungerer.	Utfordrende å kommunisere tydelig og forståelig om hvordan algoritmene fungerer.	
Åpenhet	Lite kjennskap til SoMe og forretningsmodellene deres. Enkelte typer tema som omtales kan føre til at enkeltpersoner utleverer sensitive personopplysninger i kommentarfelt.	Noen SoMe er mer innrettet mot målrettet annonsering enn andre. Rett beredskap for ulike type innhold.	Kommunen kan ta mer av ansvaret for å informere innbyggere sine om de underliggende risikoene ved å bruke SoMe. Bevissthet omkring hvilke tema det publiseres informasjon om. Ressurser for å moderere kommentarfelt eller slå av kommentarfunksjonalitet. Kategorisere innhold etter A, B, C poster, hvor kategori A krever full beredskap og rask respons. Kategori B er normal tematikk og har normal beredskap/oppfølging. Kategori C krever ingen oppfølging.
Ansvarlighet /Tillit	Liten kontroll med innholdet på kommunens sider. Liten kontroll med omfanget av personopplysninger som blir utlevert til leverandør av SoMe.	Muligheter for å minimere innsamlingen av personopplysninger. Særlig funksjonalitet utviklet for å identifisere kommunikasjonsløp og lage målrettet annonsering	Sentral redaksjon som kan jobbe med alt fra strategi, konseptplaner, rutiner og kursing. Følge opp og få et samarbeid med alle redaktører for SoMe i regi av kommunen. Kommunen må gjøre en konkret vurdering av hvilken funksjonalitet i SoMe som tas i bruk. Aktivt redusere innsamling av informasjon om enkeltpersoners bruk og interagering med SoMe.

8. Prosess og forankring i ledelsen

Utarbeidelsen av en vurdering av personvernkonsekvenser bør gjøres av en gruppe som er satt sammen av personer med ulike fagbakgrunn. Når det gjelder SoMe vil en sentral fagbakgrunn være den/de som kan kommunikasjonsfaget. Gode støttespillere er personer med kunnskap om informasjonssikkerhet og personvern.

En vurdering av personvernkonsekvenser og konklusjonen skal forankres i ledelsen. Ledelsen skal avgjøre hvorvidt de valgte tiltakene, restrisikoen og eventuell handlingsplan er akseptabel. Det er en del av ansvarlighetsprinsippet og dokumentasjonsplikten at vurderingene som er gjort og ledelsens gjennomgang blir dokumentert.

Ledelsen beslutter og begrunner et av de følgende alternativene:

1. Godkjenning

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveieringer er godkjent.

[Kommunen kan ta i bruk SoMe.](#)

2. Betinget godkjenning

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveieringer godkjennes under forutsetning av følgende forbedringer ... (beskriv forutsetningene).

[Revidert vurdering av personvernkonsekvenser skal legges frem for ledelsen på nytt.](#)

3. Ikke godkjent

Vurdering av personvernkonsekvenser og dens avveieringer godkjennes ikke.

[Kommunen kan ikke ta i bruk SoMe.](#)

Dersom en vurdering av personvernkonsekvenser behandles i ledergruppen mer enn én gang, risikoen fremdeles er høy og viljen til å ta i bruk SoMe fremdeles er stor, må kommunen anmode Datatilsynet om forhåndsdrøftelse. Kommunen må i så fall dokumentere at den ikke greier å gjøre risikoen lavere. Det er ledelsen som tar beslutningen om å anmode Datatilsynet om forhåndsdrøftelse.

Vi legger til grunn at forankring av vurderingen av personvernkonsekvenser i ledelsen er en forutsetning for at bruken av SoMe kan skje lovlig.

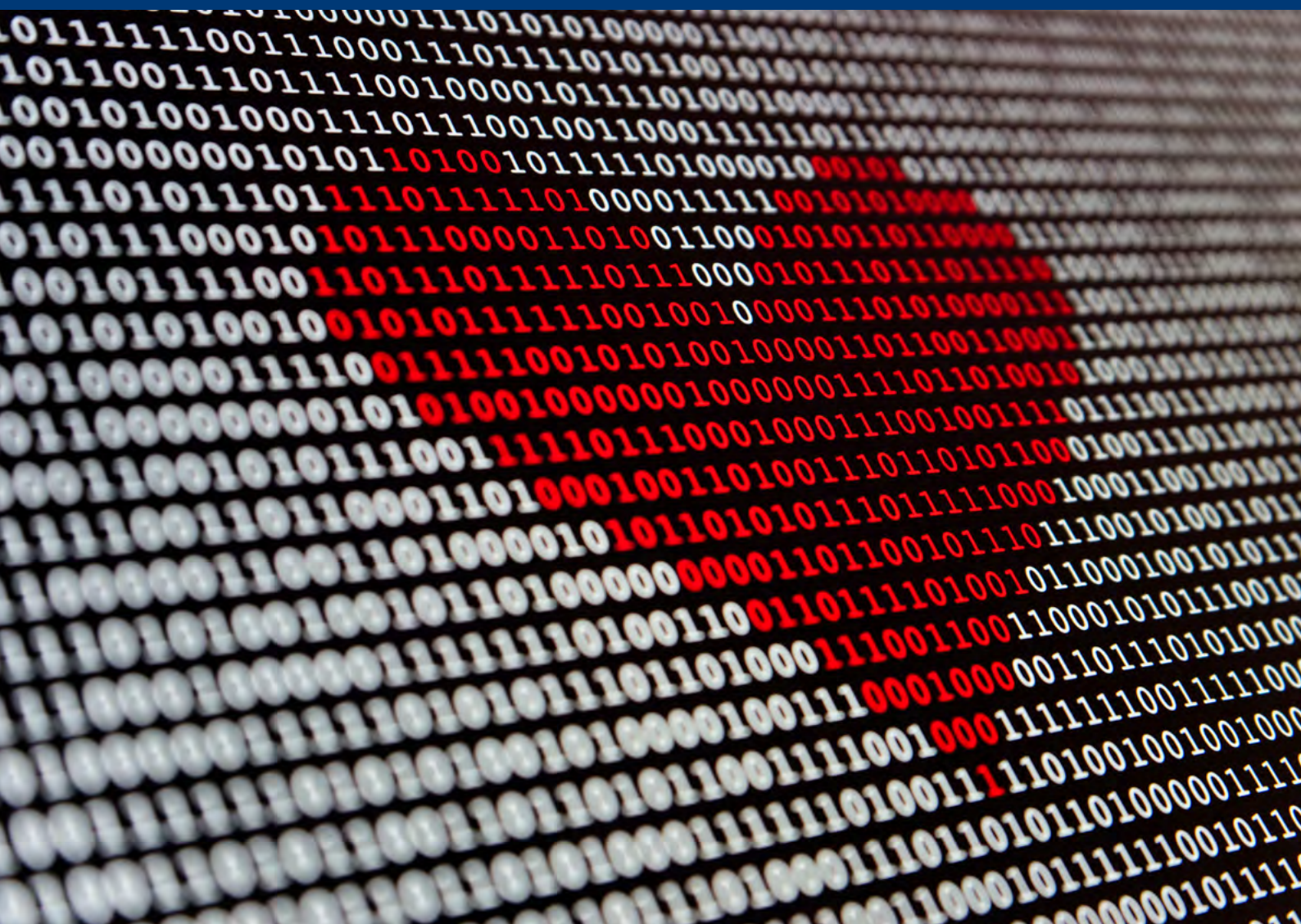
En vurdering av
personvernkonsekvenser
og konklusjonen skal forankres
i ledelsen. Ledelsen skal avgjøre
hvorvidt de valgte tiltakene,
restrisikoen og eventuell
handlingsplan er akseptabel.

Vedlegg

Postadresse: KS
Postboks 1378 Vika, 0114 Oslo
Besøksadresse: Haakon VII's gt. 9, 0161 Oslo

Telefon: 24 13 26 00

ks@ks.no
www.ks.no

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Sigrid Hynne, 74 16 80 79

Plan for tilsyn 2023 på høring til kommunene

Statsforvalteren i Trøndelag har i samarbeid med statlige tilsynsetater, utarbeidet en oversikt over planlagte statlige tilsyn med kommunene for 2023. I planleggingen har vi forsøkt å unngå at kommuner får mange tilsyn i samme tidsperiode.

Oversikten finner dere i Tilsynskalenderen på denne nettadressen:

<https://tilsynskalender.statsforvalteren.no>, og ved å velge aktuell kommune.

Kommunene kan gi tilbakemelding innen 15. januar

Dersom kommunene eller fylkeskommunen har synspunkter på det som foreløpig er planlagt, slik som tilsynsbelastningen, kan dere gi tilbakemelding til Statsforvalteren innen 20. januar.

Tilbakemelding kan gis til Snorre Antonsen; e-post: fmtlsan@statsforvalteren.no, tlf 74 16 81 41/917 48 074.

Kommunene kan også gi tilbakemelding etter denne fristen dersom det i løpet av året skulle oppstå nye utfordringer med f.eks høy tilsynsbelastning.

Det vil skje oppdateringer i løpet av året

Tilsynskalenderen blir løpende oppdatert. Så langt har Statsforvalteren, Arkivverket og Kartverket registrert sine planlagte tilsyn, mens tilsyn fra Arbeidstilsynet og Mattilsynet foreløpig ikke er registrert. Arbeidstilsynet melder blant annet at de skal gjennomføre tilsyn om hvordan NAV-kontorene jobber med forebygging av vold og trusler. Disse tilsynene vil bli lagt inn fortløpende.

I noen tilfeller er tilsynene foreløpig lagt inn med et datointervall, mens eksakt dato vil komme på plass senere, og i de fleste tilfeller skje i dialog med den enkelte kommune. I tillegg til planlagte tilsyn, blir det også gjennomført hendelsesbaserte tilsyn med utgangspunkt i mer løpende risikobasert informasjon.

Forvaltningsrevisjoner

Tilsynskalenderen viser også forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og under arbeid. Forvaltningsrevisjoner blir registrert og oppdatert av sekretariatene for kontrollutvalg.

Kommunens rolle i tilsynskalenderen

Statsforvalteren har i 2022 jobbet med å videreutvikle Tilsynskalenderen for å gjøre den mer brukervennlig. Kommunene har ikke lengre en egen «bruker/rolle» i Tilsynskalenderen. Det vil si at du som representerer kommunen, ikke trenger å logge inn og identifisere deg med egen «bruker» via ID-porten.

All informasjon om tilsyn og forvaltningsrevisjoner er offentlig og tilgjengelig for alle interessenter. Dialog mellom kommuner og Statsforvalteren om planer for tilsyn vil foregå utenfor Tilsynskalenderen, blant annet via brev, e-post og telefon.

Kommuneloven stiller krav til samordning av tilsyn

Kommuneloven stiller krav til samordning av planlagte tilsyn med kommunene. Statsforvalteren skal vurdere det samlede omfanget av statlige tilsyn med den enkelte kommune. Alle tilsynsmyndigheter har en selvstendig plikt til å ta hensyn til den samlede tilsynsaktiviteten med den enkelte kommune og til relevante forvaltningsrevisjoner i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn.

Med hilsen

Trude Mathisen (e.f.)
underdirektør
Kommunal- og justisavdelingen

Sigrid Hynne
seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Likelydende brev sendt til:

Skaun kommune	Postboks 74	7358	BØRSA
Overhalla kommune	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
Hitra kommune	Rådhusveien 1	7240	HITRA
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Rindal kommune	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
Ørland kommune	Postboks 43	7159	BJUGN
Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Flatanger kommune	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
Frøya kommune	Postboks 152	7261	SISTRANDA
Nærøysund kommune	Postboks 133, Sentrum	7901	RØRVIK
Osen kommune	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
Raarvihken Tjilte/ Røyrvik kommune	Røyrvikveien 5	7898	LIMINGEN
Namsskogan kommune	R. C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
Inderøy kommune	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
Åfjord kommune	Øvre Årnes 7	7170	ÅFJORD
Heim kommune	Trondheimsveien 1	7200	KYRKESÆTERØRA
Verdal kommune	Postboks 24	7651	VERDAL

Leka kommune	Leknesveien 67	7994	LEKA
Indre Fosen kommune	Postboks 23	7101	RISSA
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Tydal kommune	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
Lierne kommune	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
Frosta kommune	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
Levanger kommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Snåasen Tjjelte/ Snåsa kommune	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
Grong kommune	Postboks 162	7871	GRONG
Høylandet kommune	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Trondheim kommune	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
Holtålen kommune	Bakkavegen 1	7380	ÅLEN
Namsos kommune	Stavarvegen 2	7856	JØA
Meråker kommune	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
Melhus kommune	Rådhusveien 2	7224	MELHUS
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	STJØRDAL
Malvik kommune	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
Rennebu kommune	Myrveien 1 Berkåk	7391	RENNEBU
Midtre Gauldal kommune	Rørosveien 11	7290	STØREN
Orkland kommune	Postboks 83	7301	ORKANGER

Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves

Sluttrapport

Knowledge for a better society

Oxford Research utvikler kunnskap for et bedre samfunn, ved å kombinere vår kompetanse innen forskning, strategi og kommunikasjon.

Vi gjennomfører undersøker, analyser og evaluerer på tvers av fagområder og på en rekke tematiske felt, inkludert nærings- og regionalutvikling, velferdsområdet, arbeidsmarkeds- og utdanningsområdet, samt på forsknings- og innovasjonssystemer.

Vi legger til rette for implementerings- og endringsprosesser basert på utfallet av våre utredninger og analyser.

Oxford Research ble etablert i 1995 og er en del av Oxford Group. Vi har kontorer i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Latvia og i Belgia (Brussel).

Oxford Research AS

Østre Strandgate 12
4610 Kristiansand
Norway
(+47) 40 00 57 93
post@oxford.no
www.oxford.no

Oppdragsgiver

Kommunal- og distriktsdepartementet

Prosjektperiode

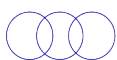
April-desember 2022

Prosjektteam

Prosjektleder: Senioranalytiker ph.d. Frode Bjørge

Prosjektressurser:

Senioranalytiker Vegard S. Knutsen
Senioranalytiker André Olsen
Analytiker ph.d. Ida Marie Opdal
Professor Jon P. Knudsen
Espen Ingvar Leirset, ph.d.

The venn-diagram is a stylistic representation of Oxford Research's efforts to combine competences in research, strategy and communication, in providing knowledge for a better society.

Forord

Denne rapporten presenterer resultater fra prosjektet «Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves» som Oxford Research har gjennomført på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

I rapporten legges det vekt på å beskrive folkevalgte, presse og andre aktørers erfaringer med og meninger om hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves. Rapporten er altså ingen evaluering av regelverket, men snarere en beskrivelse av praksis.

Undersøkelsen er basert på datamateriale fra spørreundersøkelser til folkevalgte og politisk sekretariat på kommune- og fylkesnivå, og kvalitative intervjuer med folkevalgte, presse, interesseorganisasjoner og jurister hos statsforvaltere.

Vi takker alle som har bidratt med sine perspektiver gjennom intervjuer og ved å svare på spørreundersøkelser. Vi takker også departementet for oppdraget og for et godt samarbeid. Konklusjoner og vurderinger står fullt og helt for Oxford Researchs egen regning.

Kristiansand, 15. desember 2022

Frode Bjørge
Senioranalytiker, ph.d.
Oxford Research AS

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	4
1. Introduksjon og bakgrunn for oppdraget	7
1.1 Juridisk rammeverk for møteoffentlighet og adgang til å lukke møter.....	9
1.2 Avveininger mellom ulike hensyn.....	14
2. Metode	20
2.1 Kvantitativ arbeidspakke	20
2.2 Kvalitative intervjuer.....	26
3. Statsforvalternes kontroll og veiledning om møteoffentlighet.....	30
3.1 Tilnærming til deskstudie	30
3.2 Funn fra deskstudie og intervjuer med jurister i embetene	31
4. Presentasjon av resultater fra spørreundersøkelsen.....	36
4.1 Deskriptive forhold om praktisering – besvarelser fra politisk sekretariat	36
4.2 Hvordan møteoffentlighet oppleves for folkevalgte	40
5. Resultater fra kvalitative intervjuer	54
5.1 Praktisering av møteoffentlighet.....	54
5.2 Opplevelsen av møteoffentlighet.....	57
5.3 Møteoffentlighetens påvirkning før, under og etter møter i folkevalgte organer.....	59
5.4 Forholdet mellom folkevalgte og administrasjon	72
5.5 Kollegial kultur og konfliktnivå	74
6. Oppsummering og diskusjon av undersøkelsens problemstillinger.....	76
6.1 Oppsummering.....	76
6.2 Avsluttende diskusjon	78
Litteraturliste	84
Vedlegg	88

Sammendrag

Denne rapporten presenterer resultater fra prosjektet «Undersøkelse av hvordan møteoffentlighet praktiseres og oppleves». Formålet med undersøkelsen har vært å få kunnskap om hvordan dagens regelverk praktiseres og hvordan reglene om åpne møter kan påvirke den politiske debatten i folkevalgte organer.

Etter kommuneloven § 11-5 første ledd er hovedregelen at alle har rett til å være til stede i alle møter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner. Hovedregelen om åpne møter i kommuner og fylkeskommuner har vært hjemlet i lovverket siden kommuneloven av 1992. Prinsippet om offentlige møter fremkommer også i Grunnloven § 100 femte ledd. Et viktig unntak er formøtene i parlamentarisk styrte kommuner og fylkeskommuner. Kommuneråd (byråd) og fylkesråd er ikke omfattet av møteoffentlighetsprinsippet og kan holde lukkede møter.

Møteoffentlighet ble drøftet i forbindelse med kommuneloven av 1992 og i forarbeidene til gjeldende kommunelov, vedtatt i 2018. Argumentet for åpne møter var «den mulighet for demokratisk kontroll som åpne møter representerer». I tillegg ble det hevdet at åpenhet kan medføre større innsikt i kommunal forvaltning, samt redusere avstanden mellom velgere og folkevalgte. Argumentene for lukkede møter var på sin side et «ønske om å sikre en mest mulig fri og uavhengig meningsutveksling internt i de enkelte organ» (NOU 1990:13, s. 308). Med innføringen av ny kommunelov ble reglene om møteoffentlighet i all hovedsak videreført etter gjeldende rett. I tillegg var det enkelte endringer i bestemmelsene om folkevalgte organer, noe som i praksis innebar en viss utvidelse av hvilke organer som er omfattet av reglene om møteoffentlighet.¹ Lovpålagte åpne møter i alle utvalg innebærer at norsk regelverk legger mer vekt på demokratisk kontroll sammenlignet med de andre nordiske lands lovgivning på området.

Lovgivningen rundt møteoffentlighet legger rammer for hvordan politiske prosesser foregår, og det er derfor interessant å få innblikk i folkevalgtes opplevelse av møteoffentlighetsprinsippet. I tillegg vet vi at praksis ikke nødvendigvis følger prinsipp. I denne undersøkelsen har vi derfor blant annet stilt spørsmål om hvordan møteoffentlighetsprinsippet praktiseres, om kjennskap til regelverket og om hvordan åpne møter påvirker den politiske debatten.

I rapporten konkluderer vi med at kommune- og fylkespolitikere er samstemte om den demokratiske verdien av åpne møter. Åpenhet betegnes av nær samtlige som et viktig prinsipp, og flere understreker at innbyggerne må kunne holde sine folkevalgte ansvarlig.

¹ NOU 2016:4 Kap. 14

For å kunne gjøre det, må innbyggerne ha innsyn i hvilke beslutninger som fattes og hvordan de begrunnes.

Unntaksbestemmelser som gjør at møter kan lukkes, framstår lite kontroversielle sett både fra pressens og politikernes perspektiv. Samtidig rapporteres det om mye forarbeid før møtene, noe som medfører at mange saker er avgjort på forhånd. Utstrakt bruk av pauser underveis i møtene er også et tydelig funn fra undersøkelsen. Her er det et vidt spenn fra det som må betraktes som naturlige stoppunkt underveis i en lang sakliste, til strategisk bruk av pauser for å diskutere saker i fortrolighet.

Legitimitet, tillit til politiske beslutninger og demokratisk kontroll er begrunnelser som går igjen når intervjudeltakerne blir spurt om hensikten med åpne møter. Det er heller ikke mange som tar til orde for lovendringer på området, og de få som mener regelverket burde gi større anledning til å lukke møter, har liten tro på at det vil være mulig å gjennomføre endringer. Her er det lite uenighet mellom ulike intervjudeltakere i undersøkelsen. Flere folkevalgte ønsker samtidig også veiledning om regelverk og hva som i praksis er tillatt.

Når det kommer til mulige uheldige konsekvenser av åpne møter, er det større forskjeller mellom ulike intervjudeltakere. Mens intervjudeltakere fra media og interesseorganisasjoner i stor grad avviser slike innvendinger som lite relevante, reflekterer folkevalgte oftere over de ulike konsekvensene som møteoffentlighet har. Flere folkevalgte framstiller åpne møter som en balansegang mellom ulike demokratiske hensyn, og enkelte etterlyser også en kritisk offentlighet hvor det er rom for å belyse folkevalgtes behov for fortrolig drøfting.

Folkevalgte framhever gruppemøter som den viktigste arenaen for diskusjon og politikkutvikling. Gruppemøter innebærer at de folkevalgte forlater åpne møter for å ha egne samlinger innad i eget parti eller mellom få partier. Disse møtene kan foregå bak lukkede dører. Felles gruppemøter mellom partier i en styrende koalisjon kan ha avgjørende innvirkning på den videre beslutningsprosessen. I vår avsluttende diskusjon stiller vi spørsmål ved hva hyppige gruppemøter gjør med integriteten til det folkevalgte organet.

Når det gjelder forskjellene i åpenhet mellom formannskapsmodell/fylkesutvalgsmode ll på den ene siden og kommunerådsmodell/fylkesrådsmodell på den andre, stiller intervjudeltakere seg uforstående til ulike arbeidsbetingelser mellom de to styreformene. Mens enkelte tar til orde for at også folkevalgte organer under formannskapsmodellen bør ha legitim adgang til fortrolige samtaler tidlig i beslutningsprosessen, betrakter flertallet forskjellen som en svakhet ved parlamentarisme som styreform i norske kommuner og fylkeskommuner.

Konsek Trøndelag IKS
Rytrøa 14
2550 OS I ØSTERDALEN

Røros, 03.01.2023

Vår ref.
22/1557-15

Løpenr.
61/23

Arkivkode
026

Saksbehandler
Mikael Østhus Schärer

Deres ref.

**SELSKAPSAVTALE FOR KONSEK TRØNDELAG GJELDENE FRA 01.01.2023 -
VEDTAK FRA RØROS KOMMUNESTYRE**

Fra møtet i Kommunestyret den 15.12.2022, saksnr 88/22.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

1. Røros kommune vedtar selskapsavtale for Konsek Trøndelag IKS, gjeldende fra 01.01.2023
2. Røros kommune oppnevner Isak V. Busch som fast medlem av representantskapet i Konsek Trøndelag med følgende vararepresentanter: 1) Christian Elgaaen og 2) Guri Heggem
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren betale innskudd i Konsek Trøndelag i henhold til selskapsavtalen. Innskuddet gjøres opp mot innskuddet i Kontrollutvalg Fjell IKS. Resterende dekkes fra ansvar 8071 overføring til investering.

Klageadgang:

Med hilsen

Mikael Østhus Schärer
Formannskapssekretær

Kopi:
Torill Bakken

Vedlegg:

Post/besøksadresse
Bergmannsg. 23
7374 RØROS
Tlf.: 7241 9400

Org.nr: NO 939 898 743 MVA
Bankgiro: 4280.05.23022
Postgiro: 0801.59.20301
postmottak@roros.kommune.no

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

06/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/11 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget bør/kan/må ta tak i.

På grunn av sakens karakter, kan det være mulig at møtet må lukkes dersom det skal behandles taushetsbelagte opplysninger, jf Offentlighetslovens § 13.

Godkjenning av dagens protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.01.2023

Saknr

07/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/11 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen i fra dagens møte i kontrollutvalget den 24. januar 2023 godkjennes.

Saksopplysninger

Det anbefales at dagens protokoll gjennomgås og godkjennes etter møtet. Protokollen må være godkjent før vedtak fattet i kontrollutvalget kan iverksettes.